

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravištvu prejemani:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 5-50
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 3 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni dodatek in pravniki.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 30—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 12—
četrt leta 6-50	četrt leta 5-50
na mesec 2-30	na mesec 1-90

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 3, telefon št. 85.

Iz govora poslanca dr. Ravniharja v proračunski razpravi.

(Po stenog. zapisniku.)

Predsednik: Prosim mir, gospodje! Za stvarni popravek ima besedo g. poslanec dr. Ravnihar. Poslanec dr. Ravnihar: Poslanec Dobernig je v svojem govoru razpravljal o jugoslovanskem vprašanju ter pri tem izrekal trditve, ki ne smejo ostati neoporečene. Žal mi je, da se more to z moje strani zgoditi le v obliki stvarnega popravka, ker se moram pri tem omejiti le na kratke resumé tega, kar bi mogel povedati.

Tekom te debate se je vže z več strani ugotovilo, da je temeljna misel politiki naših državljanov z ozirom na posebno strukturo te monarhije povsem zgrešena. V zvezi odločni slovenski večini prebivalstva naše države, hočejo iz nje umetno napraviti nemško državo na eni, madžarsko na drugi strani. Nikakor ni samo publicum, kakor misli poslanec Dobernig — in to je moj stvarni popravek —, ako govorimo o po dualizmu ustvarjeni nemško-madžarski hegemoniji. Radi pa jemljemo v vednost, ako je zastopnik mesta Celovec ob Vrbskem jezeru — tako prvotno ime tega danes skoro da germanizovanega mesta Klagenfurt — prišel do zavesti, da naj program nemško-madžarske hegemonije pripada preteklosti. Zakaj spričo pri vseh narodnih vzbujeni narodnostni ideji, spričo vzletu vseh narodov te monarhije brez izjeme na polju prosvete in gospodarskega življenja bil bi res anahronizem, ako bi dandanes še hoteli provesti hegemonijo, vsaj nemško hegemonijo tostran Litve. Želel bi le, da bi besedam sledila dejanja; toda vidi se mi, da se večkrat izpregovori mnogo besed in da se »grosse Worte gelassen ausgesprochen«, prav v namen, da se prikrije dejanja ter se le - ta prikažejo v milejši luči. Kajti kako se sklada, ako isti poslanec v eni sapi zahteva nemški razpravni jezik, ako odreka koro-

škim Slovincem vsako samostojno narodno pravo, ako koroške renegate zbog njihove kremenite značajnosti povzdiguje v nebesa, in ako za Nemce zahteva posebne pravice do Adrije? Res, moram reči, da smo pričakovali, da bo mož kakor je Dobernig obravnaval jugoslovansko vprašanje s širšega obzorja, kakor pa smo to vajeni čitati n. pr. v celjski »Deutsche Wacht«. (Pritrjevanje). Res, ne izplačalo bi se, zavračevati take banalnosti, ako bi jih ne izrekel mož, ki velja za voditelja in reprezentanta takozv. alpskih Nemcev in kojega besedam kot predsednika delegacij bi se vtegnilo pripisovati gotove važnosti.

Poslanec Dobernig nam očita državno obrtno šolo v Ljubljani. Tu predvsem popravljam stvarno, da so na tem zavodu učitelji in profesorji tudi nemške narodnosti, in da je povsem skrbljivo, da dobe učenci nemške narodnosti pouk v svoji materinščini. (Čujte!) Pa če bi temu tudi ne bilo tako, kaj mi Slovenci ne smemo imeti lastnih šol? Kaj ni izraz hegemonije v najskečajni smeri, ako se Nemec pritožuje, da hočejo tudi druge narodnosti imeti svoje šole? Pravičnosti Dobernigovi potem seveda docela odgovarja, ako ironizuje naše zahteve po vseučilišču in po višjem dež. sodišču v Ljubljani ter ji imenuje »Vorstätte«. Ja, kdo pa je največ pripomogel, da imamo take želje? Nihče drugi kakor Nemci. Ob vsaki priliki nam predočujete, da smo na vseučilišču v Gradcu in na Dunaju le neprijetni gosti, ki se jih vsaki čas lahko tudi ven vrže. In to se je že pripetilo. Stojite na stališču, da pri Graškem nadsodišču, ki je tudi pristojno za vsa v slovenskih delih Koroške, Štajerske in Kranjske bivajoča sodišča, ne smemo imeti lastnih sodnikov, da se ne smejo voditi razprave v slovenskem jeziku in da se vloge ne smejo reševati v našem jeziku. Pa dobro, temu je lahko odpomoči. Dajte nam vseučilišče, dajte nam višje deželno sodišče in vaših zavodov čisto gotovo ne bo »onečaščaj« in »mazal« slovenski element. (Pritrjevanje.)

Nemškega razpravnega jezika za to zbornico **pricipijelno** ne pripustimo, kakor tudi nikdar ne dobi-

te našega soglasja za zakonito ugotovitev nemškega državnega jezika ali pa sedaj via fakti vpeljanega nemškega takozv. notranjega uradnega jezika, (pritrjevanje) iz čisto enostavnega razloga, ker ne moremo nikdar pristati na to, da bi bila ta država tudi le samo na videz nemška država. (Ponovno pritrjevanje). In ako pri spravni pogajanjih na Češkem poudarjate, da neomajano vztrajate na nemškem notranjem uradnem jeziku, tedaj ne more noben Čeh pritrčiti s tako dogmo opremljeni spravi. (Pritrjevanje). Potem pa niso Čehi, ki onemogočujejo spravo, marveč so to vaše nezmerne zahteve, o katerih ste v naprej prepričani, da so nesprejemljive za nasprotno stran. Učimo se nemščine, da bogatimo svoje jezikovno znanje, in glavno, da vam stopimo nasproti z enakovrstnim orožjem, rabimo nemščino iz proste volje, kadar to smatramo za potrebno in nam tako kaže, toda ne damo se siliti, da bi rabili nemščino. (Pritrjevanje.)

In s čim utemeljuje poslanec Dobernig svoje zahteve do avstrijske rivijere? S tem, da kaže na važnost nemškega naroda za monarhijo, tedaj z nekim izjemnim stališčem, ki baje pristojno Nemcem. Ni li to — vprašam — izrecno poudarjanje hegemonije, ki jo on zahteva na drugi strani? Kako sicer naj bi bil dan pravni naslov za nemško posest ob Adriji? Morda z nemškimi od vlade umetno gojenimi kolonijami tja »privandranih« Nemcev v Trstu, Gorici, Opatiji?

Zahteva Nemcev do naše rivijere, ki so vendar od nje ločeni s širokim pasom jugoslovanskega naroda, je zopet ena onih predprav, ki izhaja iz namena, da naj bi imeli Nemci nadvlado v tej državi. Zakaj, ako bi ne bila predpravica, tedaj bi nam morali priznati enakih pravic morda do Gor. Štajerske ali Nižje Avstrije. Toda tudi sklepete kako lex Kolisko ter odredate avstr. Slovanom pravico, da bi pustili n. pr. na Dunaju svoje otroke poučevati v materinščini. Samoobsebi umevno pa je, četudi hočemo za vsako ceno vzdržati svoj značaj kot hišni gospodarji Adrije, da vršimo tam gostoljubnost Nemcem, kakor ostalim narodnostim.

Niti v sanjah nam ne pride na um, da bi jih zavirali v kakršnemkoli pogledu, bodisi v gospodarskem, bodisi v njih prosvetnem razvoju. Toda tudi za nas velja izrek: right or wrong my country. (Pritrjevanje.)

Predsednik: Prosim, gospod poslanec, da se držite v okvirju stvarnega popravka.

Poslanec Ravnihar: Takoj, gospod predsednik. Najvišje, kar si je mogel poslanec Dobernig dovoliti, so bile njegove elegične tožbe, da so Nemci na Kranjskem v malo prijaznih odnošajih. Ako ne glede česa drugega, že zaradi te trditve sem se moral oglasiti za stvarni popravek. Odkritosrčno izjavljam, da mi je zastala sapa čuvti te besede. Nemci na Kranjskem posedujejo vsa vodilna mesta: imajo vse deželno predsedstvo, imajo vse deželnosodno predsedstvo, imajo okrožno sodno predsedstvo v Rudolfovem, imajo državno pravdištvno v Ljubljani, ki so pri njem vsi referenti razen enega Nemci, imajo finančno prokuraturo, ki so pri njej ravno tako vsi uradniki razen enega sami Nemci, imajo finančno ravnatelstvo, imajo dvoje nemških gimnazij v Ljubljani in v Kočevju, imajo realko v Ljubljani, imajo od ljubljanske občine vzdrževane ljudske šole, imajo zastopstvo v ljubljanskem občinskem svetu, imajo zbog zastarelega volilnega reda eno četrtino vseh deželnih poslancev, imajo za ono malo nemških šol lastnega deželnega šolskega nadzornika — in to vse za 2%, reci dva odstotka Nemcev na Kranjskem. Ja, mein Lieben, was willst du noch mehr? Na to morem pač reči le eno, mi Slovenci na Kranjskem bi bili veseli in hvaležni, ki bi imeli vse to, kar imajo Nemci na Kranjskem. (Posl. dr. Gregorin: Na Kranjskem.) Da, na Kranjskem.

Saj se prav lepo sliši, ako pravi poslanec Dobernig, da je rešitev jugoslovanskega vprašanja zelo pereče in da je tudi na jugu te države potrebna sprava od ljudstva do ljudstva. Jemljemo to naznanje; toda ich hör die Botschaft wol, allein mir fehlt der Glaube.

Zakaj to spravo je — kakor ono na Češkem — že v naprej smatrati za ponesrečeno, ako se hoče najprej

ustvariti nepristno posest v korist Nemcem, ako se hoče koroške in štajerske Slovence imeti spadajoče v nemško vplivno sfero ter ako se nikjer, niti na Kranjskem noče priznati zaključene slovenske posesti. Kajti nič drugače ni umeti trditve g. poslanca Doberniga, da je spravo na jugu deliti na celo vrsto vprašanj in da je spravo vršiti za vsako kronovino posebej.

Tudi pri nas, kakor na Češkem, je mogoča sprava le na temelju popolne ravnopravnosti, (pritrjevanje), ravnopravnosti v vseh panogah in v vsakem oziru. Je samo ena ravnopravnost, zato je nesmisel — oprostite mi besedo, tudi ta trditev je padla, ki jo moram stvarno popraviti — da je druga ravnopravnost za Nemce na Češkem, in druga za Slovence na Koroškem. Ako bodo nemški radikali, kedaj zmožni vzprejeti v se pravni čut absolutne ravnopravnosti, ali vsaj relativne ravnopravnosti, namreč one, ki jo Nemci zahtevajo za se, tedaj narodnostnega vprašanja v Avstriji nikakor ne bo tako težko rešiti. Iz tega je pa videti, da rešitev tega vprašanja ni toliko odvisna od nas, zakaj to je treba imeti pred očmi: na drugi platformi, kakor na oni popolne ravnopravnosti se ne snidemo. (Pritrjevanje.)

Ta zelo enostavna rešitev za poslanca Doberniga tako težavnega problema bi ga mogla tudi rešiti more trializma, ki ga od časa do časa napada. Ves strah trializma, neke državne misli, ki je nismo niti mi bili zamislili, se v resnici reducira na svobodno, samostojno narodno življenje na prosvetni, gospodarski in socialni podlagi. (Pritrjevanje.) V resnici je torej uresničenje prave avstrijske državne misli, ki za njim stremimo...

Predsednik prekine govornika: Prosim, gospod poslanec, da ostanete v okvirju stvarnega popravka.

Poslanec dr. Ravnihar: Prihajam takoj do sklepa, gospod predsednik... v tem pa čisto gotovo ni nobene nevarnosti za državo, res pa, da nevarnosti za od Nemcev zahtevano nadvlado.

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

S temi besedami je vzel iz notranjega žepa svoje suknje zavojček bankovcev, po katerih je Connors skoraj nehote roko iztegnil. Iznenađen jih je mladi mož izročil mojemu prijatelju, ki jih je z največjo napestostjo prelistal.

»Šesto dolarjev,« je mrmval: »hm, in sami, novi, guiloširani petdolarški bankovci, hm, hm!«

Prestrašen je gledal mladi mož zdaj Connorsa, zdaj mene.

»Kaj naj to pomeni?« je jecljal. »Mislim, da mi boste zdaj predvsem povedali, odkod imate ta denar,« je rekel Connors. »Vnaprej vam obljubim, da vam bom verjel.«

Počasi je prišel mladi mož iz svoje zadrege in iznenadenosti in je zamišljen odgovoril: »Navajam sem, da se mojim besedam verjame, navajam pa sem tudi držati svojo dano besedo. Obljubil sem namreč, da bom molčal. In vsled tega sem tako nevoljen.«

»Tako sem si mislil, da se je kaj takega zgodilo in da vas veže beseda,« je odgovoril Connors. »Če vam

pa povem, da je vir, iz katerega je došel oni denar, v zvezi s sleparijo, katere žrtev je vaš oče, tedaj vas pač ne bo več ona beseda vezala.«

»Mr. Connors, vi me vendar ne boste privedli do tega, da bom prelomil svojo besedo?«

»Zahtevam le eno od vas. Povejte mi ime onega, od katerega ste dobili denar, ostalih okolščin nočem vedeti.«

»Polkovnik Vanotti.«

Connors se je globoko oddahnil, stopil k poslanikovi pisalni mizi, vzel svinčnik in kos papirja ter rekel: »Oprostite mi, gospodje, če napišem tu par vrst.«

Ko je z vso naglico pisal, sem opazoval njegov izraz na obrazu ter spoznal v moje veselje, da je mirn in prijazen. Ko je dal napisani list v kuverto, je izročil pismo mlademu možu z besedami: »Prosim, izročite to takoj svojemu gospodu očetu. Upam, da vas jutri zopet vidim.«

Poslanikov sin naju je spremil do vestibula, kjer smo se poslovili.

»Zgodaj je še,« je rekel Connors, ko sva zopet vstopila v voz. »Danes napraviva lahko še en obisk.«

»Pri mr. Olmerju, ali ne?« sem vprašal, kajti slišal sem, da je vozniku imenoval to ime. »Kako pogumna ideja!«

Jerome Olmer je bil eden najbogatejših borznih baronov v deželi. Pred kratkim pa je pustil svoje kupčije ter si izbral Washington kot

zimsko prebivališče. Njegova soproga je prav natančno vedela, kako zelo cenijo denar v diplomatičnih krogih, in si je v teh krogih pridobila mnogo zvez, ki so pripomogle njeni rodbini do velikega družabnega ugleda. Kar v glavi se mi je zavrtelo, ko sem pomislil, kam naju bo ta slučaj še vedel, vendar pa sem se popolnoma zanašal na svojega tovariša.

»Ali hočete poskusiti, z miss Olmer govoriti?« sem vprašal.

»Na to računam,« je odgovoril Connors. »Če so trditve poslanikovega sina resnične, tedaj pač ne bo preveč rada sprejemala obiske. Na drugi strani pa je tudi mogoče, da jo njen ponos in razburjenje vsled razdrte zaroke dovedeta do nasprotnega naziranja.«

Voz se je ustavil pred portalom palače, ki ni bila manj krasna nego ona, ki smo jo ravnokar zapustili.

Na tem krasnem poslopju pa ni ležala dušča tema — bogata svetloba se je razlivala iz njegovih oken na cesto. Sla sva po marmornatih stopnicah navzgor ter oddala lakaju svoji posetnici.

»Prosim, naznanite naju mr. Olmerju,« je rekel Connors.

Ker sva bila korektno oblečena za obisk, tedaj nisva napravila nikakega čudnega vtiska. Povedli so naju v malo sprejemnico, iz katere je bilo videti celo vrsto luksuriozno opravljenih sob. Iz sobe, ki je bila na

desni strani, se je slišala godba in pa glasovi govorečih ljudi.

»Dali ste naju naznaniti mr. Olmerju?« sem vprašal, ko sva čakala gospodarja.

»Da. Miss Olmer pride pozneje tudi na vrsto,« je odgovoril Connors.

V sobo je vstopil majhen, gibčen gospod ter prekinil najin pogovor. Oblečen je bil tudi v salonsko obleko, nosil je kotle in je bil pravi tip hladno računajočega kupčevalca, ki je vedno navajen na uspehe.

Videlo se mu je, da bi oba vsiljivca, katerih imeni ni poznal, kar na kratko rad odpravil, kati niti povabil naju ni, da bi sedla. Vprašujoče naju je gledal čez posetnici, ki ju je imel v roki.

Z vljudnim poklonom naju je Connors predstavil kot poverjenika poslanika, ki pride takoj za nama. Iznenađen sem to slišal, spomnil pa sem se pismenega sporočila, ki ga je pred kratkim moj tovariš poslal poslaniku.

Mr. Olmer nama je odkazal zof, dočim je sam sedel na bližnji stol; še vedno je bil na njegovem obrazu oni vprašujoči izraz.

Connors je zdaj pognel iz žepa pisma, ki sem jih pred par urami bral, ter pojasnil gospodarju na svoj lapidaren, jasen način velikanski sleparski maneuver, ki je tudi na mr. Olmerja učinkoval.

»Vi ste trgovec, mr. Olmer,« je

končal moj prijatelj svoje pojasnilo, »in morete kot tak zadostno presoditi obseg in učinek take zadeve. V kolikor ste vi sami pri tem prizadeti, vam bo kmalu jasno, če mi blagohotno dovolite par vprašanj. Ne dvomno ste poučeni o zaroki svoje hčere s sinom poslanikovim?«

Borzijanc je le prikimal. Connorsova razkratja so ga tako zelo iznenadila, da ni mogel izpregovoriti.

»Je-li vam morda tudi znano, da je vaša gospodična hči danes razdrla zaroko?«

»Bog mi pomagaj! Niti besedi-ce! To je grozno gospodje! Od vseh lumparij...«

»Da, zadeva je tako resna, da upam, da mi ne odrečete svoje pomoči pri zasledovanju storilca,« ga prekinil Connors. »Vsled tega sem tudi prosil poslanika, naj prisostvuje temu pogovoru. Zdi se mi, da sem ravnokar slišal njegov voz, ki se je ustavil pred palačo.«

Skoraj v istem trenutku je vstopil sluga s posetnico v roki. Olmer je pogledal posetnico ter rekel: »Dovedite gospoda sem!«

Sluga je odšel in takoj na to je stal poslanik pred nami. Zopet se je obvladoval in je bil popolen gentleman, kakor nekdanj.

»To je vendar nezaslišan škandal,« je hitel mr. Olmer, komaj da sta se pozdravila.

(Dalje prihodajše.)

Edino možni temelj narodnostnega miru v tej monarhiji je torej dan, toda miru ne bo prej, dokler tudi Nemci brez vsakega pridržka ne priznajo tega temelja za sklepanje miru. Dotlej se bomo borili. Ne bojimo se boja. Prestali smo že vse huje boje. Upamo v končno zmago naše stvari, ker se borimo za pravično, nobeno drugo narodnost in pravih njenih pravic oškodujočo stvar. In eno si blagovoli tudi zapomniti: nad vse, tudi nad državo nam je dobrobit našega naroda. (Živahna pohvala in ploskanje).

Dogodki na Balkanu.

Srbija noče demobilizirati. — Srbski poslanik v Sofiji dr. Spalajković je v soboto popoldne izročil odgovor srbske vlade, v katerem Srbija odklanja bolgarske predloge glede demobilizacije. — Novi predlogi Srbije.

Jugoslovanska korespondenca poroča, da je ministrski predsednik Pašić predlagal Daneyevemu ministru, naj se poskuša rešiti spor o posesti Makedonije z ustanovitvijo avtonomne Makedonije. Ta predlog, ki so ga tudi Rusi simpatično sprejeli, smatra srbska vlada za najbolj srečno rešitev spornega vprašanja, ki bi oba dela zadovoljila. Pašić predlaga, naj bi ta predlog tvoril predmet nadaljnjih pogajanj v Petrogradu, ko se bodo principialno v tem oziru zedinili. Obenem je sprožil misel, naj bi ta ideja tvorila predmet predkonference v Solunu. Merodajni bolgarski krogi menda nočejo sprejeti tega Pašičevega predloga ter poudarjajo, da se je sicer o ideji avtonomne Makedonije govorilo pri sklepanju srbsko-bolgarske konvencije, da pa je vsled poteka dogodkov ta projekt izgubil vso aktualiteto. Ustanovitev avtonomne Makedonije so si tedaj predstavljali na ta način, da bi Srbija in Bolgarska zahtevali za slučaj, da bi Turčija ne bila odločno premagana, avtonomijo Makedonije pod turško suvereniteto. Rezultati vojne pa so te propozicije onemogočili in se od bolgarske strani ne more modificirati pogodbenih pravic do Makedonije.

Bolgarske priprave.

»Vossische Zeitung« am Mittag« poroča iz Sofije: Zbiranje bolgarskih čet je končano. Glavni stan je dovolil, da se od ponedeljka naprej zopet vrši osebni promet na bolgarskih železnicah. 70.000 Bolgarov pod generalom Ivanovom stoji Grkom nasproti. Pozicija je taka, da je srbskim in grškim četam onemogočena spojitev. Bolgarska glavna armada pod generalom Savovom stoji na srbski meji med Topisom in Kosano. Nadaljnih 127.000 mož je zasedlo mejo pod Caribrodrom v varstvo Sofije.

Pred vojno?

»Vossische Zeitung« poroča iz Sofije: Vsako upanje na mirni sporazum se zdi zastojni.

Spopadi.

V Sofijo prihajajo uradno še nepotrebne vesti, da so se prav blizu Soluna vršili resni, daljši boji in sicer zaradi tega, ker se je branilo četam, ki so se vračale s Cataldže v Solun, da bi se utaborile.

Rusija.

»Vossische Zeitung« je dobila iz Petrograda brzojavko, da ruski diplomatični krogi jako pesimistično presojajo položaj na Balkanu. Obenem pa se izjavlja, da Rusija v eventualno vojno ne bo posegla, temveč se le omejevala na moralni vpliv. V Bukarešti pa govore ravno nasprotno, da bo Rusija takoj po izbruhu vojne nastopila proti Bolgarski ter začela z demonstracijo morarice pred Varno.

Več ruskih ladij s konji na krovu, ki so namenjeni za Srbijo, je pri Ruščuku pasiralo Donavo. V petek je pripeljala neka ruska ladja municijo v Srbijo. V Sofiji je bilo zaradi tega tem večje razburjenje, ker je ta parnik nosil ime »Bulgaria«. Bolgarska bo v Petrogradu zaradi tega protestirala.

Bolgarska in Grška.

Kakor poroča »Agence Telegraphique Bulgare«, je dobil bolgarski poslanik v Atenah naročilo, naj ponovno energično protestira proti zatiranju, ki ga vrše grške oblasti proti Bolgarom, ki stanujejo v Solunu in v zasedenih ozemljih in ki sežejo tako daleč, da so izvršili preiskavo celo v bolgarskem liceju in da so aretirali več dijakov.

Črna gora.

Jugoslovanska korespondenca poroča s Cetinja: Kralj Nikolaj se je izjavil o konfliktu zaveznikov sledeče: Naše stališče je vsekakor na strani Srbije, kateri lahko poplačamo njeno pomoč za Skader. Upam pa, da ta eventualiteta ne bo nastopila. Balkanski interesi morajo pokazati, da je notranji mir na Balkanu močnejši. Črnogorska vojna uprava je vse odredila za splošno mobilizacijo. Tri brigade so določene, da nadomestijo srbske čete v Sandžaku. Te korakajo že proti Peči. Ves ostali del armade, ki je še na razpolaganje, bo postavljen proti Albaniji, ker tu računajo z vstajo.

Romunska.

Romunska armada bo baje takoj po izbruhu vojne prekorčila mejo. Kakšna bo vojaška akcija Romunske, je še negotovo.

Petrogradska konferenca.

Ker niti Srbija niti Bolgarska nista naznanili, da bode odposlali zastopnike v Petrograd, menijo petrogradski krogi, da bo Rusija kmalu kategorično zahtevala: Ali hočete ali nočete sprejeti?

Mednarodna finančna komisija.

V pariških diplomatičnih krogih govore, da so se balkanski delegati na mednarodni finančni konferenci v doseđanjih pogovorih z delegati vevlasti in posebno tripelentente prepričali, da smatra Turčija odškodninske zahteve za zelo pretirane, vsled česar so balkanski delegati pripravljani, svoje zahteve znižati. Mnenja so, da zahteve balkanskih držav ne znašajo ene milijarde. Spričo popustljivega stališča upajo, da bodo balkanske države še nadalje kaj popustile, tako da bo kmalu prišlo do sporazuma.

Albanija.

Poljedelski minister (?) provizorične albanske vlade, Abdy bej, bratranec Esad paše, je demisioniral, ker Ismail Kemal — predolgo potuje po Evropi.

Slike iz vojne.

Napisal Mile Pavlović.

XI.

Redek slučaj.

Peš so prekorčili mejo in na to brez odlaganja nadaljevali pot. Prešli so Rujan, prešli planino Starac. Šli so naprej neprestano naprej, iz dneva v dan, podnevi, ponoči, brez odmor.

Oči so se jim zapirale, žile so jim zabrekle, lotevala se jih je utrujenost.

Toda povelje se je glasilo: sovražnika je treba preganjati, neprestano preganjati, ne sme se mu dopustiti, da se zbere, da si odpočije in da se pripravi na odpor.

In tako je šlo dan za dnevom, dan in noč.

A na koncu bitka, strašna, grozna, obupna. Pokale so puške, grmeli topovi, eksplodirali šrapneli — boj se je pričel na vsi črti, boj peklnski.

Vojaku so se tresle noge, roke so mu omahovale, oči so se mu same zapirale. Glad, ki muči človeka, je malenkostna stvar, tudi žejo, ki mori, se še lahko pretrpi, toda utrujenost v tem ognju, to pa je nevarna stvar.

Milislav ni imel časa, da bi si odpočil.

Stal je na straži, bil je vso noč na nogah, lačen in žejen, s straže pa je krenil naravnost v bitko.

Gledal je na levo in desno, tovariši so streljali in vztrajali na svojem mestu v bojni vrsti.

Streljal je tudi on in rušil na tla sovražnika.

Noge so se mu tresle, roke omahovale, pogled mu je postajal kalen. V najhujšem spopadu je klonil.

»Poslušaj,« se je obrnil k svojemu tovarišu v bojni vrsti, »čuj, brat Stanimir. Veš kaj: malo se bom vlegel, da si odpočijem, sicer umrjem. Kadar pride povelje, da se borba ustavi, pa me prebudi!«

»In če te zadene kroglja?«

»Tem bolje, vsaj ne bom ničesar čutil. Pravijo, da ni ničesar lepšega, kakor če pride smrt v snu.«

Sredi največje borbe se je vlegel na tla. Našel je kamen, si ga dal pod glavo, podložil roko, potisnil plašč preko glave in kakor bi trenil zaspal.

Borba je trajala dolgo, dolgo. Kaj se je nato zgodilo se on ni zavedal.

Razbit sovražnik se je umikal, hrabra vojska ga je gonila pred sabo. Bojno polje je bilo očiščeno, na

bojišču so ostali samo še mrtveci, ki jih je bilo treba pobrati in pokopati.

Ko se je utrujeni borilec prebudil iz spanja, se je delal že mrak. Solnce je pokljajalo zadnje žarke na mrtvo in krvavo polje. Tajinstvena tišina je vladala povsodi na okoli. Bitka je prenehala.

Milislav se je spomnil na svojo utrujenost in spanje, spomnil se je na vse. Pogledal je okrog sebe — nikjer žive duše. Na pusti poljani je ležala množica razmesarjenih mrtvih vojnikov — slika vojnih grozot.

Naglo je skočil pokonci, pograbil svojo puško in jel razmišljati o položaju.

Daleč tam pred sabo v smeri, odkoder je sovražnik napadal, je zagledal na prostrani poljani v dolini in ob rebreh posejane ognje. Od tamkaj je prodiral sovražnik. Umaknil se je gotovo. Pogledal je na nasprotno stran, odkoder je prodirala srbska vojska — povsodi vse pusto.

Treba se je bilo odločiti, na katero stran naj krene. Ali so tam doli Turki, ali naši? Ne imel bi rad, da bi ga noč zatekla na pustem polju med mrtveci. Prva misel, najti svojo stotnijo.

Ali kje je ta stotinja? Zgrabil je puško in torbo, ki mu je služila za zaklonišče, jih obesil na rame in odpočit, ali gladen in žejen krenil naprej.

»Vem to, naši so oni ognji...«

V taborišču so se vsedli poveljnik in voditelj z vojak okrog ognja in se razgovarjali o današnji borbi: kdo je padel ali bil ranjen, kje je kdo padel in kje je bil ranjen.

»A kaj je, ljudje božji, z Milislavom Krstičem?« je vprašal poveljnik.

Tovariš njegov, Stanimir, ki je bil poleg njega v bojni vrsti, je povedal, kako je Milislav sredi največje borbe legel, da se naspri, ker je bil utrujen, pa si je hotel odpočiti.

»In sedaj se odpočiva na veke!« je vzkljnil nekdo.

»Pokoje njegovi duši!« je dodal drugi.

Okrog polnoči je pripeljala straža nekega vojaka pred poveljnika. Pogledajo: on je, Milislav Krstič. Vsi so bili iznenadeni.

»Bog s teboj, ali nisi padel na bojišču?«

»Jaz ne!«

»Pa kje si bil, brate?«

»Evo me!«

Poveljnik ga je vprašal, kje je zaostal in kaj je z njim.

»E, bil sem na smrt utrujen, pa sem se vlegel na ono kamenje, da malo zaspi, tovarišu pa sem rekel, naj me prebudi, kadar pride povelje.«

»Pa kako si vedel, da smo tu?«

»Nisem vedel, nego sem se na slepo srečo odpravil na pot. Rekel sem si: Srbi smo. Zato smo odšli, da korakamo naprej, a ne nazaj in da bežimo... Pa sem si mislil: Niste zadaj, marveč spredaj. Zato sem tudi jaz krenil naprej in evo tu sem sedaj!«

Poveljnik ga je pohvalil in ukazal, da mu dado okreplil.

Onim, ki hočejo na Balkan!

Iz Belgrada smo dobili v objavo ta-le razglas:

»V zadnjem času se opaža velik naval naših ljudi raznih poklicev iz Avstro-Ogrske v Srbijo. Prihajajo semkaj, da dobe mesta v raznih strokah državne službe (kot učitelji, železničarji, poštarji itd.), ali privatno službo (kot trgovski pomočniki, delavci, obrtniki itd.); prihajajo semkaj z namenom, da prično razna večja podjetja s svojim kapitalom ali da se nasele (ekonomi, kmetje). Zlasti veliko pa je število dijakov, ki prihajajo semkaj brez kakršnihkoli sredstev z namenom, da se tu šolajo.

Vse te osebe zapuščajo svoje kraje, ne da bi se preje poučili o naših zakonih in o naših sedanjih razmerah.

Vsi ti ljudje so večinoma neznanji in ne prinašajo sabo nobenih priporočil.

Usoda vseh teh ljudi je ista. Zapuščajo svoje službe, prepustičajo svoje pozicije, da jih zavzema tujec.

Ti ljudje ostajajo tudi tu brez službe deloma ker zakoni zabranjujejo njih nameščenje, deloma zato, ker so nam neznanji, deloma pa tudi zato, ker jih je v sedanjih neurejenih razmerah sploh nemogoče namestiti.

To, da ostajajo tudi tu brez službe, rodi v njih razočaranje in tako je škoda od njihovega prihoda dvojna.

Poleg tega pa so v veliko breme raznim tukajšnjim korporacijam, kar je popolnoma nepotrebno in kar se

sedaj v vojnem času zelo težko prenaša.

Iz teh razlogov prosimo uredništvo, da obvesti javnost, naj nihče za nobeno ceno ne zapušča svojega kraja, ne da bi se preje dobro poučil o tem, ali mu bo mogoče dobiti v Srbiji službe ali delo.

To velja za čas, dokler se tu ne razrešijo vsi zapletaji.

Dotlej pa naj nihče ne hodi semkaj!

»Narodna Odrbana« v Belgradu. — Naš list je neprestano svaril ljudi, naj ne hodijo na Balkan, dokler se tamkaj razmere ne uredijo. Pametni ljudje so uvaževali naš nasvet in ostali doma, drugi, ki nam niso verjeli in so mislili, da frče na Balkanu pečene piščeta po zraku, pa so se odpravili doli in so sedaj sebi v nesrečo, drugim pa v nadlego. Poleg tega se je nateplo v zadnjem času na Balkan polno takih ljudi, ki so nam samo v nečast in sramoto. Izjavljamo, da slovenski narod s temi elementi neče imeti nobene zveze in da odklanja vsako odgovornost zanje.

Štajersko.

Iz justične službe. Za avskultanta sta imenovana pravna praktikanca Alojz Šumenjak pri mariborskem in dr. Albert Riha pri celjskem okrožnem sodišču.

Trbovlje. V sredo 25. t. m. ob pol 8. zvečer se vrši skupen občni zbor obeh tukajšnjih Ciril-Metodovih podružnic v prostorih g. Počivavška. Razun običajnega dnevnega reda je tudi govor potovalnega učitelja g. Ante Beg o delovanju C. M. družbe. Zelci je od strani Trboveljčanov velikanske udeležbe, da s tem pokažemo kako znamo ceniti našo prepotrebno družbo.

Iz Celja. Vpisovanje v prvi razred c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju se bo vršilo 5. julija in 16. septembra od 8. do 10. dopoldne, sprejemni izpiti pa vsakokrat takoj isti dan od 10. naprej.

Iz Ormoža. Nemškutarskega požarniškega zborovanja v Loperčicah so se udeležili tudi odposlanci požarnih bramb pri Vel. Nedelji, na Dornovi, v Cirkovcih in Bukovcih pri Sv. Marku pod Ptujem. Slovenci v dotičnih krajih bi naj smatrali za svojo častno nalogo, spraviti te zapeljane požarne brambe na pravo pot in upeljati v njih slovensko povelje. Nemškutarji nimajo na deželi ničesar, več iskati in prežalostno bi bilo, da bi slovenski možje kot gasilci lila pčevali strastnim sovražnikom svojega roda in jezika!

Maribor. Umrli je v nedeljo g. poštni uradnik Kralj, ki je dalje časa služboval v Celju. Blag mu spomin!

Iz Ptujja. Pri zadnjih občinskih volitvah se je Ornigovi kliki (rauteritom) posrečilo spraviti v občinski odbor ptujskega mesta same svoje pristaše. Ornigijanci so mislili, da so sedaj varni in da lahko brez strahu pred opozicijo gospodarijo kakor hočejo. In to gospodarstvo je postalo take sijajno, da je bilo treba v zadnji seji ptujskega mestnega sveta sklepati o novem posojilu — 250.000 K. V debati se je oglasil k besedi ornigijancem Wessely in je ostro grajal občinsko gospodarstvo, ki povzroča vedno nove dolgove, ne da bi se tudi pravočasno mislilo na redno pokritje. Zahteva se sedaj najetje novega posojila, a župan Ornig gotovo ne ve povedati, ali je število prebivalstva in občega blagostanja tako naraslo, da bi meščanstvo zlahka preneslo zvišanje doklad. Ornig. Piaciki in drugi so nekaj ugovarjali in končno sklenili najeti 250.000 K posojila pri — mestni hranilnici. Če se bo v Ptujju nadalje tako razpisno gospodarilo, bo treba vladnega komisarja.

Iz Ptujja. (Nemška nestrapnost.) Eden izmed Faulandovih trgovskih pomočnikov je pri Sokolu in se je udeležil tudi zleta ptujskega Sokola na narodno slavnost v Frankovcih. Zato zahteva »Štajerc«, da mora Fauland takoj fanta odpustiti, drugače bodo ptujski nemškutarji njegovotrgovino bojkotirali. Škode bi sicer ne bilo velike, vendar pa se Slovenci lahko kaj iz tega slučaja naučimo.

Drobne novice. Iz Št. Jurja ob J. 18. junija je padel 3letni Karl Čujež v Voglajno in utonil. Mati, tratenca mlinarica Čujež, se bo imela pred sodiščem zagovarjati, ker je pustila otroka ob potoku brez nadzorstva. — Risa so ustrelili ob korško-štajerski meji v Labodskih planinah. Napravil je med živino na planinah precej škode in so ljudje mislili, da se je zatekel v te planine kak volk. — Umrli je v Ptujju okr. gozdar Franc Božič. — Na mariborski gimnaziji se vrši vpisovanje učencev za prvi razred v ne-

deljo dne 29. junija in dne 16. septembra, vsakokrat od 9. do 12. dopoldne. Sprejemni izpiti se vrše dne 5. julija in dne 17. septembra. Zakaj se vrši v poletnem roku vpisovanje na drug dan ko izpiti?

Koroško.

Prijazen sosed. V Rakolčah pri Velikovicu sta se sprla zaradi neke malenkosti sosedu Iv. Karf in Marija Grosova. Med prepriom je Karf Grosovo napadel in jo tako nevarno ranil na spodnjem delu telesa, da je njeno stanje zelo opasno.

Požar. Pri Krnskem mostu je pogorelo skoro 6 hektarjev mladega gozda. Kako je nastal ogenj, še ni znano. Škoda cenijo na približno 2000 K.

Suha skorja. V Regini se je zadržala dveletna Terezija Riepl, ki je bila pri svoji stari materi na počitnicah. Otrok je požrl drobtino suhega kruha, ki mu je obtičala v grlu. Kljub vsem rešilnim poskusom, poklicali so tudi zdravnika, je otrok v eni uri umrl.

Avtomobil A IV/194 je povozil nedaleč od kavarne Drava 65letnega starčka Ivana Gegnerja. Mož je obležal težko poškodovan, odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je brzkone že umrl.

Primorsko.

Vojni minister v Tolminu. Vojni minister vit. pl. Krobotin je posetil povodom svojega obiska v Gorici, z avtomobilom tudi Tolmin, kjer je ostal precej dolgo in si je ogledal vse zanimivosti kraja in okolice.

Novoustanovljena narodna čitalnica »Balkan« v Gorici naznanja, da priredi svojo prvo veselico dne 13. julija t. l. v prostorih gostilne pri »Kranjcu« na Semenskem trgu z zelo bogatim sporedom. Nastopijo razna pevška društva iz mesta in okolice. Omeniti moramo tudi, da nastopi lastni pevski zbor.

Podružnica jugoslovanskih železniških uradnikov se je ustanovila v Gorici. Slovenski in slovanski železniški uradniki se opozarjajo na to koristno in potrebno ustanovitev.

V Pulju se je ustanovilo novo »Slovensko pevsko« zabavno in podporno društvo« s sedežem v Pulju. Namestništvo je že odobrilo društvena pravila.

Iz Voloske - Opatije. Izlet slovenskega izobraževalnega in podpornega društva iz Voloske - Opatije v Senj. V nedeljo 15. junija t. l. je priredilo naše društvo izlet v Senj; izlet se je v vsakem pogledu dobro obnesel. Izletnikov je bilo na parniku »Slavija« okoli 300, ki so se ob zvokih vojaške godbe, kar najbolj zabavali. Prišedši v starodavno mesto Senj, ki je bilo nekdanj ponos vseh Hrvatov, izkrcali so se izletniki in se razšli po mestu, potem so si pa ogledali pred 400 leti sezidano in še sedaj dobro ohranjeno trdnjavo »Nehaj«, ki še danes v ponos tedanjih bojnikov prkosi njihovim naslednikom v »dolnji« trdnjavi »Semenišču«.

Točno ob 9. uri zvečer odplul je zopet parnik »Slavija«. Na obrežju zbrala se je ogromna množica naroda, ki nas je ob slovesu res prisrčno pozdravila neobzirajoč se bode-li to prav gotovim senjskim faktorjem, ki jim je klerikalni strup prešel popolnoma v kri. Ob sviranju godbe, petju narodnih pesmi in šviganju raket po zraku, odplul je parnik s svojimi izletniki, ki jih je množica prav prisrčno in res bratski pozdravljala, proti Opatiji, kamor je o polnoči prišel. — Narodni praznik. Kakor povsodi, kjer deluje C. M. družba, tako se tudi po naših krajih pripravljajo vse, kar je slovensko misli, da priredi dne 6. julija t. l. zabave in druge koristne prireditve, ki naj prinesejo prepotrebni družbi čim več dobička. Vsaj je pa tudi prav. Družbeni stroški so vedno večji, a dohodki so vedno isti ali pa še celo padajo. Dolžnost je torej vsakega poedinega našega človeka, da ta dan žrtvuje svoj obol za družbo, ki ima ravno v Istri še marsikateri plot podreti nam v korist, a tega brez zadnje pomoči, storiti ne more. — Velika veselica in tombola v korist družbe sv. Cirila in Metoda za Istro v Opatiji. Posebni za to sestavljeni odbor priredi v nedeljo 6. julija t. l. veliko veselico na »Lawn - Tennis« prostoru v korist C. M. družbe za Istro, in pa veliko efektno tombolo pred kavarno »Kvarnero« v Opatiji. Početek tombole ob 4. uri popoldne, a veselice ob 7. uri zvečer. Slovenci, v katerih še ni popolnoma zamrl narodni čut, ta dan vsi k tomboli in veselici in pokažimo s tem, da se zavedamo svoje dolžnosti. — Novo nemško društvo v Opatiji. V Opatiji rastejo nemška društva, ka-

kor gobe po dežju in kmalu bo že vsak tu sem privandran Nemec imel zase svoje »društvo«. Sedaj ustanovili so nekako »Schützen-Gilde« seveda v hotelu »Lokey«, kjer je sploh shajališče vseh naših nemških razgrajčev. Tu se zbirajo pod črno-belo - rdečo zastavo, tulijo in streljajo, da se včasih kar Opatija trese in če katerega pri svojem streljanju v glavo zadenejo tudi nič ne stori. Tako so pred nedavnim poglani krogljo v glavo ubogemu mizarškemu pomočniku Vukoviću, ki je ravno tam nekaj popravil, da revež sedaj nosi krogljo v glavi, a za kako odškodnino se seveda nobeden ne zmeni. Ne daj bog, da se je to dogodilo v kakem našem društvu, kaki nemški butici. To bi graška cunja kar razpadala od samega zgražanja. — Kdo tvori nemška društva v Opatiji. V Opatiji tvori nemška društva oziroma člane teh društev v prvi vrsti zdraviliška godba. Člani te godbe so sami zagrizeni nemški hajlovci nastavljeni po odboru zdraviliške komisije, v katerem odboru sedi, v čast in slavo tega kraja, večina naših odbornikov, katere ima menda profesor Glas in pa njegova duša Hümmel na špagci, pa kadar potrebuje, da zakimajo, pa zakimajo tako, kakor on hoče. V drugi vrsti se pa rekrutirajo člani za razna nemška društva iz prostovoljnega gasilnega društva v Opatiji, katero društvo uživa in dobiva kar na tisoče podpore od naše slavne črno-belo-rdeče kurkomisije, kateri to zelo ugaja, da se širi in šopiri čim več nemških »Trotov« v Opatiji in daje s tem mestu nemški značaj. Gospodje naši odborniki pri kurkomisiji, kdaj bode te pa spregledali in prišli do prepričanja, da riba pri glavi smrdi? Odvezemite njim korito in »Troti« se bodo sami pobrali tja od kjer so prišli. Čas bi že bil.

Dvojni samomor. V Bošketu v Trstu sta se zastupila 20letni mesar Roman Mornig in 20letna Natalija Podboj iz Dolnj pri Gradiški. Pila sta karbolno kislino. Odeljali so oboje v brezupnem stanju v bolnišnico. Pri obeh so našli okrog vrata belo - rdeči - zeleni trak, pri Mornigu pa pisimo, v katerem se navdušuje Mornig za laško - liberalno stranko in v katerem določa, da prepušča svoje premoženje, ki znaša okrog 800 K, »Legi Nazionale«.

Roparski umor v Trstu. V starem mestu so našli v svojem stanovanju umorjeno 70letno A. Fiamentin. Mož starke je že delj časa v bolnišnici, med tem pa je ona vzela na stanovanje neko zakonsko dvojico, ki je prišla iz Italije. Ta dvojica je naenkrat izgnila, kmalu nato pa so našli sosedji Fiamentinjevo zadavljeno v brisačo. Roparja sta ji pobrala vse prstane, uhane in drugo lepoticijo in sta premetala celo stanovanje. Pri tanki so našli v srajci zašito hranilno knjižico, vredno 1100 K, en bankovec za 100 K in nekaj dragocenosti, česar lopova nista našla. O storilcih nimajo še nobenega sledu.

Ponesrečena sleparija. V Trstu so aretirali nekoga Antona Zulicha in njegovega prijatelja, ki je stanoval pri njem, Leopolda Tuchtana, drogerista z Reke, ki se je naselil pred kratkim na Reki. Prišel je iz New Yorka. Aretirali so jih na ovadbo neke nemške tvrde, kateri sta poznudila na prodaj večjo množino razne zlahne rude, katero sta ukradla v neki veliki tvornici v Ameriki, s katero je v zvezi tudi omenjena nemška tvrda, ki je bila o tatvini pravčasno obveščena.

Razpust občinskega zastopa na Reki. Laške postojanke padajo, postojanka za postojanko. Laški terorizem in birokratstvo, laški irredentizem, ki je v zadnjem času na nekaterih krajih znal privabiti v svoj tabor v boj proti napredujočemu Slovanstvu, celo vrlo patrijotične (?) Nemce, izgubljajo kljub vsem nasilnostim tla in so se preživela. Znanim katastrofom, ki so jih doživeli laški kamoraši na magistratu v Pulju in ki ostanejo neizbrisne in ki so potisnile Italijanstvo popolnoma v ozadje, dasi so te po lastnem priznanju legitimirane sleparje rovinjski perotniki oprostili, se vedno bolj odgrinja svitel plašč, za katerim so delovali v temi laški nasilni gospodariji po našem Primorju. — Iz Reke se poroča: V soboto opoldne je poslal guverner grof Wickenburg mestnemu magistratu dve odredbi ogrskega notranjega ministrstva. Na podlagi ministerialnega sklepa z dne 17. junija se v smislu § 27. občinskega statuta razpušča mestni občinski zastop. Obenem naj v smislu istega paragrafa guverner odredi tekem 4 tednov vse potrebno za nove volitve. Kot motiv za te odredbe se navaja sklep mestnega zastopa, ki je nasproten zakonskim določbam države, vladi, neodvisnemu sodišču in vojaškim in civilnim oblastim in ki prekorača delokrog mestnega zastopa. Tudi nekaj

prejšnjih sklepov, ki so bili sklenjeni v zadnjem času, nasprotuje skupnim interesom države, tako da sedanji občinski zastop v ti sestavi ogroža posle uprave in onemogoča rešitev več vprašanj, kojih rešitev je določena v statutih. Občinski posli se izroče sedaj po določilih statuta občinski delegaciji, ki naj sestaja iz 10 članov. Sklepi te delegacije se morajo predložiti v odobritev guvernerja.

Ponesrečen parnik »Siam«, last orientalske družbe, ki je naseljen na pečine ne daleč od Reke in se težko poškoval, je za silo zopet popravljen. Skodo, ki jo trpi parnik, cenijo do sedaj na 300.000 K.

Dnevne vesti.

+ Čemu pa je to? Čislani gospodje, ki vladajo v »Učiteljski tiskarni«, so se v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« spomnili našega lista in posamezne osebe našega lista. Povod za to jim je dalo nasprotje, ki je nastalo med narodno-napredno stranko in med »Učiteljsko tiskarno« povodom nezaljšane gonje, ki jo je vprizoril »Dan« proti dr. Trillerju in s katero je stranki in vsem njenim prizadevanjem storil nepopisno škodo. »Dan« je delal v stranki pravo revolucijo in takrat je »Slov. Narod« zapisal, da je za početje »Dneva« odgovoren njegov gospodar, da je za »Dnevovo« revolucijo odgovorna »Učiteljska tiskarna«. Zaradi tega se zaganja »Učiteljski Tovariš« zdaj v nas in v posamično osebo. Čemu pa to? Ali gospodom žilica že zopet ne da miru in bi že zopet radi provzročili afero? Da je »Učiteljska tiskarna« kot lastnica »Dneva« odgovorna za ta list, o tem pač ni dvoma, sicer pa to ni manjše samo kakega posamičnika, ampak je mnenje izvrševalnega odbora. »Slov. Narod« je povedal to, kar je mislil izvrševalni odbor narodno-napredne stranke, razloček je le ta, da je »Slov. Narod« konstatiral suho dejstvo, izvrševalni odbor pa je šel korak dalje in je poslal »Učiteljski tiskarni« — ultimatum. Mi smo zdaj lojalno čakali, če se nasprotje med izvrševalnim odborom in med »Učiteljsko tiskarno« poravnala ali ne in nismo nobene besede več zinjili — nasprotno pa so se gospodje v »Učiteljskem Tovarišu« zakadili v nas in sicer na tisti prikupni način, s katerim so največ pripomogli, da klerikaici napredno učiteljstvo tako kruto in neusmiljeno preganjajo. Nočica v »Učiteljskem Tovarišu« ima vidno tendenco, prikriti naprednemu učiteljstvu, da so gospodje iz »Učiteljske tiskarne« že zopet v konfliktu z narodno-napredno stranko in jih spraviti v zmoto, da je le posamična oseba na svojo roko prišla »Učiteljsko tiskarno«. Na take maneuvre se nam ne zdi vredno odgovarjati, ker so preveč otročiji in le to bi radi vedeli, čemu skrivajo gospodje resnico in čemu spravljajo svoje tovariše vedoma v zmoto. Čemu to? Napredno učiteljstvo, ki trpi za svojo stvar, ima vendar pravico, da mu gospodje voditelji povedo resnico! Omeniti moramo pa nekaj drugega. Kadarkoli provzroče gospodje iz »Učit. tiskarne« kako revoito v stranki in pride ž njimi do debat, vselej se namaškeradijo z oblačili preganjane nedolžnosti in prav po klerikalnem vzorcu vpijejo, da hočemo »Učiteljski tiskarni« škodovati. Čemu zopet to? Odkrito bodi povedano, da smo tega početja zdaj za enkrat siti. Mi se še nikoli nismo bavili z »Učiteljsko tiskarno« drugače, kakor če so to zahtevali politični nagibi, o kaki konkurenci »Narodne tiskarne« proti »Učiteljski« še govora ni, pač pa bi lahko povedali, kako lovi »Učiteljska« stare naročnike »Narodne tiskarne«. Mi nismo »Učiteljski« še nobenega vinarja zaslužka odjedli — dvomimo pa, da bi smela »Učiteljska« kaj takega o sebi reči. Vse tiskarne morajo priznati, da je »Narodna tiskarna« skoz in skoz lojalna in kolegijalna zavod in to ve prav dobro tudi »Učiteljska«, kajti prav »Narodna tiskarna« ji je svoj čas z redko kolegijalnostjo pomagala iz jako neprijetne zadrege in čaka sploh že nekaj let na par sto kron, ki jih ima dobiti... Čemu torej to krivično in provokatorično zabavljanje. Ali hočejo gospodje s tem zabavljanjem mar odvaliti od sebe krivdo, da v »Učiteljski tiskarni« tako spretno gospodarijo, da ta zavod komaj diha? Naj jim bo z današnjim dnevom enkrat za vselej povedano, da nas ni volja prenašati njihovih natolcevanj!

+ Obupani ljudje. »Zaupno vam naznanjam, da si nekateri gospodje belijo glave, kako bi dobili v roke pisma, ki jih ima g. Theimerjeva. Na Dunaju je dosti barab, ki bi pri njej vlomili, da bi pisma ukradli.

Pri ti priliki bi se lahko še kaj hujšega zgodilo. Prosim nujno, da to dami naznanite. Ignatus.« To je vsebina dopisnice, ki jo je dobilo uredništvo »Slov. Naroda« in je meni poslalo. Kakor se to na prvi pogled neverjetno zdi, popolnoma izmišljeno to svarilo morda le ne bo. Ker sem bila v zadnjem času opetovano posvarjena in sicer od popolnoma resne parlamentarne strani, je navsezadnje le mogoče, da kdo celo na kaj takega misli, saj imam s pismi, ki jih hranim, ne le eksistenco gotovih gospodarov v rokah, nego cele stranke in saj je npravniv gotovih gospodarov, kakor se je že pokazalo med mojo časniško kampanjo, zelo nizek, da se pa gotovi gospodarje in barabe, ki naj se angažirajo, ne bodo zastojni potrudili napraviti pri meni, ne ravno nenevarni vlom, jim tem potom naznanjam, da dotična pisma že nekaj dni niso več v mojem stanovanju, nego sem jih s spomenico o vzrokih mojega časopisnega boja izročila njega ekscelenci gospodu justičnemu ministru. Kar se tiče dopisnice same, sem jo po nasvetu justičnega ministrstva takoj poslala na mesto, ki je za take stvari kompetentno in ki bo storilo nadaljnje korake. Nekaj veselega je pa le na tem dogodku: ta namreč kaže, da v klerikalnem taboru že čutijo, kako se jim majoje tla pod nogami. — **Camilla Theimer.**

+ Zaupnice dr. Susteršiču. Komedijska z zaupnicami se nadaljuje. Na deželi pritiskajo župniki in kaplani in različni klerikalni agitatorji in koritarji in ljudje sklepajo in podpisujejo zaupnice, pa se jim niti ne sanja ne, kako so smešni. Če se je dr. Susteršiču zgodila krivica, naj toži — to je dolžan svojem javnemu dostojanstvu — če pa ne toži, mu vse zaupnice ne bodo nič pomagale.

+ Nemcem je vse dovoljeno. Pri pogrebu pokojnega profesorja Milana Pajka je realčni ravnatelj Junowitz sporazumno s fanatičnimi nemškonacionalnimi profesorji izvršil predzrnost, da je prepovedal slovenskim dijakom nositi venec s trakovi v slovenskih barvah, ki so obenem tudi barve naše dežele. Kako drugače pa postopajo nemški dijaki. Dobro se še spominjamo, kako so pri zaključnem streljanju nemški dijaki klicali cesarju namesto običajnega »Hoch« izvajajoče »Heil«. Ravnatelj in profesorji so bili navzoči, toda nihče se ni zgražal, temveč so se nemškonacionalnim profesorjem od veselja zarile oči. Kaj bi se zgodilo slovenskim realcem, če bi zaklicali namesto »Živio« — »Na zdar«. Da pa tudi nemškonacionalni profesorji prav nič ne skrivajo svojega pangermanskega mišljenja, spričuje dejstvo, da sta v soboto opoldne prišla iz nemškega gimnazija dva nemškonacionalna profesorja s turnarskimi oznaki in dolgimi frankfurtaricami na prsih. Nemškim profesorjem je torej dovoljeno, da hodijo v šolo z družstvenimi oznaki in s pangermanskiimi, frankfurtarskimi barvami. Slovenskim dijakom ni bilo dovoljeno, da bi nosili za pogrebom venec s slovenskimi, oziroma deželnimi kranjskimi barvami, dočim pa je nemškonacionalnim profesorjem dovoljeno, da v učnih zavodih nastopajo s pangermanskimi, frankfurtarskimi oznaki. Kje je pravica?

+ Iz deželnega odbora — seja dne 21. junija 1913. Enkete strokovnjakov za kuharske in gospodinske tečaje, ki jo je sklenil ljubljanski občinski svet na predlog g. Štefeta, se deželni odbor ne udeleži, ker skrbi sam za take tečaje. — Zborovanja deželne zveze kranjskih obrtnih za drug dne 30. junija se udeležijo deželni odbor. — Glede enodstotnega prispevka zavarovalnic v gasilski fond, kakor ga določa deželni zakon iz leta 1911., se sklene, da se ga vporablja za podpore ponesrečenim gasilcem še predno izide opravljenik, ki ga izda deželni odbor sporazumno z deželno vlado. — Rešijo se razne prošnje za podpore. — V deželnem proračunu se je nahajala postavka za prispevek k gradnji obrtne šole v Ljubljani. Ker je sedaj dozidana državna obrtna šola — se sklene (proti predlogu dr. Novaka, naj se prispevek izroči mestni občini ljubljanski, ki je doprinesla ogromno žrtev za to šolo) — to postavko iz proračuna črtati. — Vloga dramatičnega društva, ki javlja, da predstav ne more več prirejati v deželnem gledališču, se vzame na znanje. Dr. Novak opozarja, naj se gledališčnemu vprašanju posveti pozornost; deželni glavar dr. Susteršič meni, da se bo o tem govorilo, kadar pride s kake strani inicijativa na deželni odbor. — Deželni odbor ima tiskano poročilo na deželni zbor o svojem delovanju. Dovoil se prispevek za most v Čučji mlaki pod običajnimi pogoji. — Mestno občino Kranj se opozarja, da si ni pridobila dovoljenja deželnega odbora za uporabo deželnih oziroma občinskih cest pri zgradbi kanalizacije. Sploh se po vsej deželi konstatira, kje in v koliko se deželne in občinske ceste brez dovoljenja deželnega odbora pri takih in sličnih zgradbah vporablja. — Dela za most čez Carbranko se na novo razpišejo. — Na kompetentno ministrstvo se vložijo spomenica za preskrbo Kraških voda. — Glede razširjave stavbe domobranske vojašnice stopi deželni odbor v dogovor s c. kr. kmetijsko družbo radi nakupa sveta na Poljanski cesti, ki je last Kmetijske družbe. — **Promocija.** G. Emil Schott, c. kr. konceptni praktikant deželne vlade v Ljubljani, je bil 20. t. m. na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja prava.

— »Matica Slovenska« je letos imenovala predsednika Jugoslovanske Akademije znanosti in umetnosti g. Tadijo Smičiklasi svojim častnim članom. Odbor je prejel sedaj sledečo zahvalo: »Slavna Matica Slovenska odlikovala me je najvišim svojim odlikovanjem imenovavši me svojim častnim članom, a predsednik Matice donio mi je i uručio u Zagrebu prekrasnu umjetniški izradnjenu diplomu, koja može služiti na čast umjetnosti slovenskoj. Ja se na ovom velikom odlikovanjem slavne Matice najsrdačnije i bratski zahvaljujem. Cijenim, da mi je ovo odlikovanje najviše zato podijeljeno jer sam predsjednik jugoslovenske akademije. To mi daje povoda, da slavnomu odboru izjavim moju vruću želju, da Matica Slovenska v svojem plemenitom nastopanju za strogu nauku nadje naslona v akademiji jugoslovanskoj, a odlični učeni Slovencei što više ukrasuju svojim radujama publikacije naše zajedničke akademije. Molim Vas, da primite moj srdačan bratski pozdrav. U Zagrebu, dne 18. juna 1913. Tade Smičiklas, predsjednik jugoslovenske akademije.«

— »Slobodni in kraljevski glavni grad Zagreb.« To je naslov prekrasne spominskega albuma, ki ga je izdala pravkar zagrebska občina. — Dobe ga v dar slovenska mesta, s katerimi Zagreb trajno občuje, kakor Ljubljana, Sarajevo, Belgrad, Sofija itd., razen tega nekateri poedinci in odlični gostje grada Zagreba. Za zbito pisanim polnim krajevnim in zgodovinskim uvodom, ki ga je spisal Vjekoslav Klaić, nahajamo 23 umetniških, deloma večbojnih reprodukcij z zagrebskimi motivi. Izvod, ki ga je prejel predsednik »Matice Slovenske«, bo izložen v knjigarni L. Schwentner.

— Policijska stražnica spada v centralo mesta. Pri ustanavljanju policijskega ravateljstva v Ljubljani so hodili semkaj različni strokovnjaki iz Trsta in z Dunaja in so z ljubljanskimi strokovnjaki vred raziskovali mesto in ugibali, kam spada centrala in kam spadajo stražnice. In uganili so jo izvrstno. Policijsko ravateljstvo, kjer ima skoro vsaka stranka opravka so nastanili na — periferiji mesta, na Bleiweisovi cesti. Menda je odločilo to, da so v hiši jako lepa stanovanja, na vsak način stoji, da se ni jemalo nič ozira na potrebo občinstva. Tudi stražnice so takorekoč že zunaj mesta, na Spodnjih Poljanah, na Dolenski cesti, v Krakovem in v Trnovem, v Šiški, na Viču in v Mostah, samo na centrum mesta, kjer je največ prometa in kjer se izčrpa največ davka, se niso prav nič ozirali. Te dni se je zopet zgodil slučaj, da je neki trgovec nujno potreboval stražnika. Iskal ga je dolg, končno ga je dobil, pa zopet — ni bil »njegov rajon«. Seveda mož in rajon nista kriva, nego razmere. Na vsak način spada v osrčje mesta vsaj kaka stražnica. Stražnika je videti na barju pred Rudnikom, skoraj pred Brezovico in pred Dravljami, da, celo v Šmartno gre in na Sv. Katarino — največji nosilci davkov v osrčju mesta pa v silni ne dobe pomoči. Merodajni faktorji vedo prav dobro, da vse te navvedbe odgovarjajo dejanskemu položaju, zato naj tudi odpomorejo.

— Jubilej nemških turnarjev je v Ljubljani minil tiho, mirno in skoro neopaženo. Da ni bila vsa policija na nogah — v nekaterih ulicah so stali kar po trije in po dva stražnika skupaj — in da ni bilo poklicanih toliko orožnikov, bi širši krogi najbrže niti ne opazili, da imajo nemški telovadci kako slavnost. Gostov na to slavnost pač ni bilo mnogo, saj opaziti ni bilo nič takega. Vse je minulo v najlepšem miru. Nemci niso nič izzivali in kadar ne izzivajo, jim Slovenci tudi nič nečejo.

— Kresna veselica naprednega gospodarskega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo, ki se je morala vsled neugodnega vremena preložiti, se vrši v nedeljo, dne 29. junija t. l. na istem prostoru in z istim sporedom.

— »Potegon.« Prijazna dogodba iz Zvezde od včeraj popoldne. Nemški turnarski izletnik poslušal streljanje z grada in vpraša dva blizu stoječa Ljubljančana: »Was schiessen

sie denn da?« Ljubljančan se pa odreže: »Na čast turnarjem streljajo!« — Turnarski gost pa začne začudenja in veselja pokat z rokama: »A-a-a-a — do schaut man, do schaut man...« — Kakor obče znano, je bilo včeraj žeganje v Trnovem.

— V hraniških delavskih hišah so priredili stanovalci včeraj domačo zabavo, ki se je vršila kot nekaka osmina petindvajsetletnice obstoja te institucije v najozjem krogu stanovalecev. Zabava je bila prav živahna ter je dokazala, da žive stanovalci teh hiš v najlepšem sporazumu.

— Umrla je ga. Uršula Javornik, vdova po uslužbencu drž. železnice v 72. letu starosti. P. v m.!

— Razpisana srednješolska mesta. Od 6. do 20. junija so bili izdani sledeči razpisi: **Ravnateljsko mesto:** Celovec (r. 12. julija), Brno (Ln. B. A. 15. julija). — **Klasična filologija:** Trident (g. L. G. d. 5. julija). — **Moderne filologija:** Dunaj XIV. (D. E. rlg. 10. julija), Pazin (g. D. 20. julija).

— Historična skupina: Celovec (obrtna šola H. 15. julija), Novi Jičini (r. H. event. še d. 30. junija). — **Matematična skupina:** Celovec (obrtna šola M. Ge. 15. julija). — **Suplente:** Freudental (rlg. Z. 30. junija), Bohumin (Oderburg - Bahnhof) (komunalna rlg. 1.) Z. ge. 2.) H. d. 5. julija; te dve suplente se spremenita tekom šolskega leta 1913/14 v stalni mesti). — Kratice in znaki, kakor navadno.

Umrla je ga. Frančiška Švigljeva roj. Potokarjeva iz Bresta pri Igu, stara 71 let. P. v m.

Nov vlak se vpelje s 1. julijem ob nedeljah in praznikih iz Kranja v Trzic.

Kresno veselico je priredila v Kranju godba prostovoljne požarne brambe na vrtu gostilne »pri Kroni«. Po gorenjskih hrihrib (na Stolu in Sedlu) in največ na vnozaju večjih hribov je gorelo precej kresov, vendar ne toliko kakor prejšnje leto; vzrok temu je bilo deževno vreme.

Novi župani. V pretečenem tednu sta bila izvoljena za župana in sicer za občino Križe pri Trzicu posestnik Jožef Ahačič iz Steničnega in za občino Mošnje pri Brezjah posestnik Janez Resman iz Gorice.

Novo šolske stavbe se bodo v kratkem oddale in sicer osemrazrednica v Trzicu in enorazrednica v Goricah, okraj Predvor na Gorenjskem. Ustmena zmanjševalna dražba za zgradbo šole v Goricah se bo vršila v četrtek, dne 3. julija ob 10. dop. v stari šoli v Goricah.

Tatvina v gradu v Dol. Toplicah. V noči od 20. na 21. t. m. se je v gradu v Dol. Toplicah zgodila velika tatvina. Tat je ali ulomil v Grad ali se v njem skrili. Ukrađenih je bilo kakih 70 parov srebrnih žlic, vilic in nožev, kuhinjska čisto nova knjiga, v kateri je bilo samo od 20. vpisano, kar je bilo izdatkov in od 4 tednov izdatki za enega gosta ter še mnogo drugih stvari. Na vilicah, nožih in žlicah je urezano »Bad Töplitz«. Vrednost ukradenega blaga se ceni na 600 kron. Občinstvo naj bo pred nakupom posvarjeno.

Strela ubila konja. Dne 21. t. m. je šel posestnik Janez Požul iz Vremškega Britofa čez Gabrk proti Senožečam, z dvoupreženim vozom v gozd po drva. Nekako sredi poti je začelo deževati in treskati. Naenkrat je tik pred konje udarila strela in prestrašeni gospodar, ki je sedel na zadnji premii voza, je ves omamljen hotel ustaviti konje, toda ko ste preplašeni živali napravili še par skokov, se je lepša in večja od teh zgrudila na tla ter takoj poginila. Gospodar sam, ter drugi konj sta ostala popolnoma nepoškodovana. Prizadeti posestnik, oče sedmerih malih otrok, katere preživlja z težkim trudom, bo moral škodo, katere znaša čez 600 K, sam trpeti. Kako neobhodno potrebna bi bila zavarovalnica zoper nezgode domačih živali. Koliko kmetij se uniči ravno radi nesreč pri živini. Kaj res ni nobene pomoči proti temu?

Kinematograf »Ideal«. Danes zadnji dan krasnega sporeda z učinkovitim detektivskim romanom »Skrivnost Chateau Richmonda«. — Jutri senzacijska drama »Mojstrski strel lovcu na leve«, kjer se bo videl lov in usmrten velikega leva.

Umeten steklar. V Lattermanovem drevoredu se je nastanil začasno steklarski umetnik, mož večšak v svoji stroki g. Müller Sachs iz Thüringena, kjer je posebno razvita obrt za steklene izdelke raznovrstnih okrasov. Mož vzbuja vsled svoje spretnosti veliko zanimanja. Vpričo občinstva napravi iz raznobarnega stekla v obliki masivnih palčic najrazličnejše in raznobojne okraske, cvetlice, steklenice itd. Stvar je zanimiva in poučna in zanimivo in koristno bi bilo posebno še za našo mladino, da si ogleda, kako in na kak način se izdelujejo te drobne steklene umetnine prostoročno.

Trmast kmetič. V soboto popoldne je neki posestnik z dežele peljal na vozu neki poljedelski stroj za kra-

terega je bil privezan še drug prazen voz ter se z obema ustavil na Karlovski cesti pred neko gostilno, tako, da je bila pot v gostilno skoraj zagrajena. Mimo došli stražnik je možakarja mirno opozoril na ta nedostatek, kar pa ni nič pomagalo. Ker je postajal kmetič, ki je bil nekoliko vinjen, vedno upornejši, ga je stražnik pozval, da se mu legitimira in ker tudi imena ni hotel povedati, ni preostajalo drugega, kakor da sta šla k policijskemu ravnateljstvu. Tam so upornika nagradili z globo 20 K, za nameček se bo moral pa še pred sodiščem zagovarjati zaradi razžaljenja straže. In pomagalo je. Ko je prišel nazaj, je na jezo spil še par kozarcev vina, potem pa zapregel konja in zapustil Ljubljano za 20 K olajšanim možničkem.

Poskušen samomor. V soboto popoldne se je na Prulah obesil mestni delavec Jernej Pozarček, katerega so pa še pravočasno in kakor se govori, prav na originalen način rešili. Ko je namreč že visel na vrvi, sta prišla mimo dva možka, ki sta mu takoj prerezala usodno vrstico, nato mu je pa eden dal krepko brco, kar je na samomorilnega kandidata toliko učinkovalo, da jo je naglih nog odkuril v svoje stanovanje v Tesarski ulici št. 3.

Prve breskve na trgu. Danes so pripeljali z Goriškega na tukajšnji trg prve letošnje breskve, kakih 40 škatelj po številu, katere so prodajali po 1 K 60 vin. kilogram.

Mehna papiga je ušla g. Mohoriču, Sv. Petra cesta št. 6, kamor naj jo pošteni najditelj nazaj prinese.

Narodna obramba.

Meška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju je imela v tekočem mesecu svoj redni občni zbor, pri katerem so bili v novi odbor izvoljeni gg.: Anton Šinkovec, prvomešnik, Josip Cvar, tajnik, Fran Zupančič, blagajnik; za njih namestnike pa gg.: Berti Pučnik, Josip Tajnik in Makso Fock. Za računsko preglednika gg. Josip Meden in Josip Ahlin.

Društvena naznanila.

„Slovensko društvo“ ima nočjo ob 8. uri svoj občni zbor v salonu ljubljanske gostilne „pri Roži“. Člani se v ljubezni prosijo, da se udeležijo tega občnega zbora polnoštevilno.

Kongres narodnih organizacij. V soboto zvečer se je vršil v restavraciji „Narodnega doma“ sestanek, ki naj bi odločil ali se vrši letos in če se vrši v Ljubljani kongres narodnih strokovnih organizacij. Sestanek je bil dobro obiskan, razpravo je vodil dr. poslanec odvetnik g. dr. Ravnihar, debate se je udeležilo več domačinov in tujecev. Sestanek se je završil z zadovoljivim uspehom. Več o poteku poročamo zaradi pomanjkanja prostora jutri.

Pripravljalni odbor za sklicanje kongresa ima v torek dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer svojo prvo sejo v posvetovalnici N. S. Z. v Narodnem domu. Prosimo vse gospode, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Narodna strokovna društva ki niso bila zastopana na prvem sestanku za kongres, lahko pošljejo svoje zastopnike k prvi odborovi seji v torek dne 24. t. m.

Trgovsko bolniško in podporno društvo ima v torek, 8. julija t. l. točno ob polu 9. zvečer v magistratni sejni dvorani redni občni zbor.

Redni občni zbor deželne zadruge dimnikarjev na Kranjskem se vrši v nedeljo, dne 29. t. m. ob 3. uri pop. v salonu restavracije Stelzer, Kolodvorska ulica št. 43. Prosi se mnogobrojne udeležbe.

Kresna veselica ljubljanskega Sokola. Letošnja običajno kresno veselico je priredil ljubljanski Sokol radi večje udobnosti občinstva v Narodnem domu. V slučaju neugodnega vremena pa je bila na razpolago velika telovadna dvorana in velika dvorana s stranskimi prostori. — Veselica, za katero je vladalo že cel teden veliko zanimanje, se je vršila vsled neugodnega vremena v telovadnici in v veliki dvorani. Najlejša in najzanimivejša točka cele prireditve je bila brezdvomno telovadba. Ta se je vršila v telovadnici in se je pričela točno ob polu 8. uri. Na telovadnem prostoru so bili postavljeni drog, bradlja in konj. Zasedeni so bili vsi sedeži in polne so bile tudi vse galerije. Vršile so se najprej vaje na orodju, katere je izvajal trgovski in obrtniški naraščaj. Mali, toda krepki dečki so bili živahno pozdravljeni od občinstva, še bolj pa jim je občinstvo izražalo svoje priznanje, ko so pokazali, kaj znajo. Njihov nastop je bil primerno dober, njihova izvajanja v sorazmerju z njihovimi močmi izborna. S posebnim zanimanjem so nato sledile vaje na orodju, katere je proizvajala članska vrsta. Nastopili so med viharnimi pozdravi naši starejši, izkušeni telovadci, ki so si priborili že marsikaj lavorik

doma in v tujini. Menjavale so se skupine na drugo, na bradji in na konju. — Nato so nastopile telovadke. V ličnih temnih telovadnih oblekah z rdečimi ovoji na glavi je nudila ta skupina, ko je prikorakala in ko se je razpostavila na telovadišču, ljubek prizor. Izvajale so telovadke proste vaje žen za III. slovenski vsesokolski zlet. Te proste vaje so jako elegantne, zahtevajo pa mnogo izvežbanosti, prožnosti in gracije. Pokazale so naše telovadke, da se niso ustrašile nobene truda in napora in izvajale so vaje zelo točno, vestno, obenem s primerno eleganco. Žele so pri vsakem odmoru velik aplavz. Najzanimivejša pa je bila brezdvomno zaključna točka javne telovadbe „Telovadni plesi“. Nekaj popolnoma novega si t. telovadni plesi in slovensko Sokolstvo je storilo z njimi velik korak napredka in je z njimi za mnogo prehitelo tudi ostale slovenske sokolske vrste. Nastopilo je 16 izbranih najboljših telovadk in telovadcev, menjaje se v štirih vrstah. Izvajali so pod vodstvom dr. Murnika dva telovadna plesa. Prvi krajši ples je bil gavotnega značaja, izvajan na skladbo češkega skladatelja Pospšila. Drugi daljši je bil valček, in sicer na valček iz slovite Gounodove opere „Faust“. Ti plesi so v vsakem oziru izredno težki in zahtevajo silno truda in dolgotrajne naporne vežbe. Zlasti težak je valček, kjer se gibljejo telovadci v lahno tekočem valčkovem ritmu v najtežjih gibih skoro 8 minut nepretrgoma brez odmora. Ta dolgost gibanja zahteva izredno vztrajnost, slikovita, vedno se menjajoča raznovrstna skupinska razporeditev telovadcev in telovadk pa zahteva ne navadno gibčnost in izujenost, kakor tudi fin ritmični čut. Ti telovadni plesi imajo že značaj popolnega baleta. In to težko nalogo so izvedli naše telovadke in naši telovadci izborno. Tišina je zavladala po dvorani, slišala se je le lahna godba klavirja in tih šelest, ki ga je povzročalo gibanje plesalcev. Po izbornem izvajanju pa je zaoril po dvorani vihar odobravanja in med klci odobravanja in zvoki sokolske koračnice so odkorakale zmagovalke in zmagovalci z br. dr. Murnikom na čelu iz dvorane. — S tem je bila telovadna točka častno zaključena. Po telovadbi se je vršila velika veselica v veliki dvorani. Takoj po telovadbi se je napolnila dvorana do zadnjega kotička, na odru pa je nastopila kranjska godba, kateri se mora priznati, da je pridno in dobro igrala. V stranskih prostorih so bili nastanjeni krasni paviljoni, kakor vinski paviljon, katerega ste vodili gospe Ahčinova in Štrukljeva, šampanjski paviljon gospe Murnikove in cvetlični in delikatesni paviljoni gospe Govekarjeve. Veliko veselja in zabave je vzbujala tudi javna tehtnica in šotor za bombardiranje turških paš. Razvila se je v kratkem po vseh prostorih vesela zabava, v telovadnici vesel ples; zavladalo je vsepovsod veselje in v najživahnejši zabavi se je završil ta častni večer ljubljanskega Sokola.

50 letnica Narodne čitalnice v Kranju bode impozantna narodna slavnost, kajti delajo se velikanske priprave in zunanja društva pridno prilašajo svojo udeležbo z obilo svojimi člani in skoro sleherni prilašeno društvo pride počastiti jubilariko gorenjske metropole z zastavo! Dosej se je priglasilo že nad 20 narodnih društev. Glede vsega dobe vnanja društva točna navodila še pred slavnostnim dnevom; natančneje podatke o aranžmaju pa priobčujo „Sava“. Narodno kranjsko ženstvo je neumorno na delu in doprinaša opetovan dokaz, kaka opora je ravno ono narodni in napredni stvari kranjskega mesta. Ona društva, ki se še nameravajo priglasiti, prosimo, naj to nemudoma store, kajti samo potem jim lahko zajamčimo, da bodo člani dobro preskrbljeni, ter da bo vladal vzoren red, kajti naval obeta biti velikanski. Na veselični dan se je glede vseh pojasnil obratiti izključno na kontrolorje prireditve, ki imajo na prsih zelene koračice. Ono članstvo, ki se banketa ne bo udeležilo, bode dobro postreženo v drugih odkazanih mu gostilnah, zato prosimo ponovno, priglasnice ki so jih c. društva dobila, točno izpolniti in takoj vposlati! Plakate, ki se te dni razpošljejo in ki so umetniško delo, prosimo takoj javno afiširati!

Oasilno društvo v Sentvidu na Dolenjskem ima v nedeljo 13. julija veliko slavnost, na kateri slavi 25letnico društvenega obstoja. Obenem se vrši blagoslovljanje gasinega doma in pripetje zaslužnih kolanj vrlim gasilec. Spored slavnosti priobčimo pravočasno, obenem pa že opozarjamo vse prijatelje gasilstva, da se za to prireditve zanimajo in jo v vsi meri vpoštevajo.

„Sava“, društvo svob. slov. akademikov na Dunaju priredi svoj III. redni občni zbor XXI. tečaja v torek, dne 24. rožnika 1913 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih VIII. Laudongasse 25 z običajnim dnevnim redom.

Razne stvari.

* **Za rektorja univerze v Lvovu** za l. 1913/14 je imenovan profesor državnih znanosti dr. Stanislav Starzynski.

* **Požar v predilnici.** V predilnici Erlacher na Dunaju je izbruhnil iz neznanega vzroka požar, ki je uničil skoro celo tovarno.

* **Star morilec.** Slovaški „Den“ poroča: Porotno sodišče v Zomboru je obsodilo 70letnega kmetovalca Petra Hoga v ječo petih let, ker je iz ljubosumnosti umoril svojo 70letno ženo.

* **Avstrijske planinske avtomobilske vožnje** za l. 1913, ki se vrši v kratkem se udeležijo 43 avtomobilov. V soboto popoldne so preizkusili in plombirali vozove, katerih se je prišlo 47.

Telefonska in brojavna poročila.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 23. junija. Danes se snide gosposka zbornica ter bo danes obravnavala o nekih predmetih haaške konference. V torek in četrtek bo razpravljala o reformi kazenskega zakona, v petek pa o proračunskem provizoriju. Debatu v proračunskem provizoriju bo uvedel ministrski predsednik Stürghk z ekspozejem o zunanji politiki. O zunanji politiki se bo na to vršila debata.

Nov samomor generalštabnega častnika.

Dunaj, 23. junija. Splošno senzacijo vzbuja samomor generalštabnega podpolkovnika Leeb la. Leeb l se je danes dopoldne od desetih ustrelil v svoji pisarni v sedmem oddelku vojnega ministrstva. Glasilo vojnega ministrstva »Militärische Rundschau« piše z ozirom na ta samomor, da je podpolkovnik Ivan Leeb trpel že dalj časa na dušni depresiji in da je izvršil svoje dejanje v hipni blaznosti. Javnost sprejema to poročilo vojaškega glasila z opravičeno skepsjo, to tembolj, ker je pojasnilo, ki je priobčujo »Militärische Rundschau« z ozirom na Leeblov samomor do pičice enako onemu, ki ga je priobčil ta list o samomoru Redlovem. **Sodi se, da je tudi Leeblov samomor v zvezi z afero, podobno Redlovi.** Podpolkovnik Leebl zapušča ženo in tri otroke.

Pogajanja zaradi ustanovitve enotnega državnozborskega češkega kluba.

Praga, 23. junija. Pogajanja v svrhu ustanovitve enotnega češkega kluba se bodo nadaljevala tudi med poletnimi parlamentarnimi počitnicami. Češki agrarci se bodo z mladočehi in češkimi klerikalci glede njihovega vstopa v skupni klub še nadalje pogajali in so poslanci Staněk, prof. Masaryk in Choc z izdelali odgovor na negativni dopis mladočehov in čeških klerikalcev. V odgovoru se ne omenjajo temelji kluba, vendar pa se hoče v nekaterih točkah ugoditi mladočehom. Glavna točka spornega vprašanja obstoji v tem, da naj skupni klub ne predstavlja združenja strank, temveč zveze poslancev, dočim žele mladočehi le formalno volitev predsedstva iz najmočnejše stranke.

Za takojšnjo sklicanje češkega dež. zbora.

Praga, 23. junija. Češke državnopravne, napredne organizacije v Pragi in okolici zahtevajo, naj se takoj skliče češki deželni zbor, da reši že izdelane predloge.

Železniška nesreča v Bosni.

Sarajevo, 23. junija. Mostarski osebni vlak je pri postaji Prenj skočil s tira. Ubite so bile tri osebe, številno ranjencev pa je še neznan. Železniško nesrečo je povzročil plaz, ki se je usedel na tir.

Zopetna preiskava proti kapitanu »Skodre« v pristanišču Sv. Ivana Medovanskega.

Köln, 23. junija. »Kölnische Zeitung« poroča z Reke: Po naročilu zunanjega ministrstva je uvedel novo preiskavo pristanišni urad proti parniku Ungaro - Croat, »Skodri«, ki je bil 20. marca t. l. od Črnogorcev prisiljen, da pomaga v pristanišču Sv. Ivana Medovanskega pri izkrčevanju srbskih čet, ki jih je obstreljevala turška križarka »Hamidije«. Baje so dognali, da to ne odgovarja resnici, temveč da je sklenil kapitan »Skodre« s Črno goro in Srbijo tajno pogodbo za gotova dela in da je hrvaško - srbsko moštvo parnika na različni način podpiralo Črno goro in Srbijo, proti čemur se je upiral le strojni inženir.

Nesreče pri zrakoplovni tekmi.

Dunaj, 23. junija. Na večerajšnji zrakoplovni tekmi je avstrijski pilot Stanger trčil ob zrakoplov Francoza Molla Obe aparata sta se razbila in

padla z višine 20 metrov na tla. Francoz je težko ranjen na glavi. Stanger je tudi težko poškodovan. Stangerjev pasajir, fregatni poročnik Nebalek, pa je tako težko ranjen, da ni upanja, da bo ozdravel. Ponesrečila se je tudi avstrijska pilotinja Steinschneiderjeva. Njen aparat se je razbil, sama pa je ostala nepoškodovana.

Angleška križarica obstreljevala vas Tangitani.

Rim, 23. junija. Iz Basore poročajo, da je neka angleška križarica obstreljevala vas Tangitani, ki je oddaljena kakšnih 10 milj od Buširja v Perzijskem zalivu. En bataljon mornarjev se je izkrčalo, ki je uničila čolne domorodcev. O vzroku angleškega napada, sporočajo, da so domorodci v tej vasi vtihotapljali orožje in streljivo za uporna plemena v Afganistanu in v Angleški Indiji.

Nemiri v Barceloni.

Barcelona, 23. junija. Proti nameravani ekspedaciji v Maroko so priredili večeraj velik protestni meeting. Po shodu so bile velike protivojaške demonstracije. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je rabilo proti množici orožje. Ranjenih je bilo trideset oseb. Vse vojaštvo v mestu je konsignirano.

Dogodki na Balkanu.

Odgovor srbske vlade na bolgarsko noto.

Belgrad, 23. junija. (Izvirno poročilo.) Na bolgarsko noto glede srbskega predloga o demobilizaciji in reviziji bolgarsko - srbske pogodbe je odgovorila srbska vlada s tretjo noto, v kateri naglašja, da je neumestno razpravljati o tem, katera stranka je izzvala koncentracijo vojske, glavno je, da Srbija zahteva, da se spor odkloni z mirnim razpravljanjem, to je, da se koncentracija armade reducira, oziroma zmanjša. Pogoji Bolgarske za to so nesprejemljivi. V noti se spor označuje tako-le: Srbija smatra pogodbo kot ničevno, Bolgarska pa zahteva, da se pogodba popolnoma izpolni. Srbija smatra kot sporno ono ozemlje, ki leži med Strumom, Rodopom, Ohridom, Šarplanino, Bolgarska pa samo ono ozemlje med Šarplanino in črto Tromeja, Ohrid. Srbija je mnenja, da ima sama pravico, okupirati vse sporno ozemlje, ki jo je osvojila njena vojska, a mešana okupacija je na mestu samo na ozemlju, ki sta je zavzeli obe vojski. Zahteva Bolgarske po mešani okupaciji vsega spornega ozemlja je nesprejemljiva in onemogočuje demobilizacijo. Srbska vlada vztraja pri predlogu, da se takoj odredi brezpogojna demobilizacija armad, da se zavezniški ministrski predsedniki sestanejo čim najprej v Petrogradu, da poskusijo doseči neposreden sporazum, v slučaju neuspeha pa se zedinijo za razsodišče na novem in starem temelju vseh onih spornih vprašanj, ki se nanašajo na kondominij in se ne tičejo življenjskih interesov Srbije med Bolgarsko na eni strani in ostalimi balkanskimi zvezniki na drugi strani.

To noto je izročil poslanik dr. Spalajković že pretekli petek bolgarski vladi. Nota jasno izraža stališče Srbije in Bolgarske se ima sedaj odločiti, da - li se udeleži ministrskega sestanka v Petrogradu pod označnimi pogoji, ali ne. Kako bo Srbija nadalje postopala, ni znano, ker so s to noto prilično izčrpana vsa diplomatska sredstva Srbije glede nadaljnjih taktike.

Odstop Pasičevega kabineta.

Belgrad, 23. junija. (Izvirno poročilo.) V kabinetu Pasičevem so se pojavila nesoglasja. Vsled nesoglasja v kritu same vlade je celokupni Pasičev kabinet, kakor se je snoči službeno razglasilo, izročil kralju Petru svojo demisijo. Kralj Peter se bo tekom današnjega dne odločil, da - li bo sprejel Pasičevo demisijo, ali ne. **Belgrad, 23. junija.** Listi priobčujejo k demisiji Pasičevega kabineta razne komentarje. Večina listov je mnenja, da so kabinet dovedla k demisiji nasprotstva, ki so se pojavila med ministri glede na stališče, ki je naj zavzame Srbija nasproti ruskega razsodišča. Ministrski predsednik Pasič je zastopal misel, naj se Srbija ruskega razsodišča brezpogojno vkloni, dočim so bili drugi ministri nasprotnega mnenja.

Belgrad, 23. junija. V seji ministrskega sveta v soboto, je ministrski predsednik Pasič zastopal stališče, naj se Srbija brezpogojno ukloni ruskega razsodišča. Pasiču je nasprotno vojni minister Božanović, ki je odklonil vsako odgovornost za politiko vlade ter kategorično zahteval, naj se pošlje Bolgarski ultimatum. Ker sta se vojnemu ministru pridružila tudi ministra Stojan Protić in Kosta Stojanović, je Pasič iz tega izvajal konsekvence ter podal demisijo.

Posvetovanje v Petrogradu.

Belgrad, 23. junija. (Izvirno poročilo.) Prestolonsalednik Aleksander se še vedno mudi v prestolnici, dasi bi po prvot. načrtu moral že odpotovati nazaj v Skoplje. Včeraj zjutraj je prispel semkaj poslanik v Sofiji dr. Miroslav Spalajković. Zatrjuje se, da se bodo te dni vršila važna posvetovanja.

Srbsko - bolgarska kriza.

London, 23. junija. Reuterjev urad poroča: Srbsko - bolgarska kriza povzroča londonskim diplomatskim krogom težko skrb. Zelo pritiskajo na Srbijo, da se brezpogojno podvrže ruskega razsodišču. Odločitev pričakujejo v treh do štirih dneh. Stališče Avstro - Ogrske je jasno in nihče ne smatra govora grofa Tisze za grožnjo. Nihče ne pripisuje pomena vesti, da je mnogo ruskih prostovoljcev odpotovalo v Srbijo, ker Rusija simpatizira z vsemi Slovani in ker javno mnenje ne bo stopilo na tran Srbije preje, nego na stran Bolgarske. Se vedno upajo, da bodo vplivi, ki so se uveljavili v balkanskih glavnih mestih, rodili ugodne rezultate.

Ultimatum Bolgarske?

Berolin, 23. junija. »Lokalanzeiger« poroča iz Belgrada: V tukajšnjih političnih krogih pričakujejo, da bo Bolgarska že danes podala ultimatum. V zunanjem ministertvu so se pod predsedstvom kralja Petra vršile dolge konference. V vladnih krogih se govori, da je postalo nepotrebno, pošiljati na petrograško konferenco zastopnike, ker je Bolgarska negativno odgovorila na srb. predloge. Srbski poslanik v Sofiji dr. Spalajković je energično protestiral proti zasledovanju srbskih državljakov na Bolgarskem. Če Rusija ne prisili Bolgarske, da odneha, tedaj smatrajo za gotovo, da se začne vojna začetkoma prihodnjega tedna. V poučenih krogih se govori, da je Srbija z Romunsko sklenila za slučaj vojne že obvezne dogovore, z Grško pa zvezo.

Srbija se ne udeleži sestanka v Petrogradu.

Dunaj, 23. junija. »Reichspost« javlja iz Belgrada: Ponovno nujno vabilo ruske vlade, naj balkanski zavezniki pošljejo ministrske predsednike na sestanek v Petrograd, se je ponesrečilo. Srbski ministrski svet, ki se je vršil v soboto, je odklonil to vabilo, češ, da je postal ta sestanek brezpredmeten, ker je Bolgarska že vnaprej odklonila vsake koncesije.

Bolgarski begunci.

Belgrad, 23. junija. (Izvirno poročilo.) V zadnjem času se množi število bolgarskih vojakov - beguncev. Njih število znaša že več sto. Danes zjutraj je dospel semkaj iz Skoplja prvi transport teh beguncev. Bilo jih je 200. Vrhovno poveljstvo je odredilo, da se morajo nadaljni bolgarski begunci zavračati, ker je nevarnost, da bi se zanesla v srbsko vojsko kolera, ki naravnost strašno divja v bolgarski vojski.

Bolgari so baje aretirali 40 grških vojakov.

Atene, 23. junija. Veliko vznemirjenje vzbuja tu poročilo, da so baje Bolgari pri Serni ujeli 40 grških vojakov. Ujetnike so baje na najgrozovitejši način trpinčili. Časopisje poziva vlado, naj energično intervenira, da bodo vojaki takoj izpuščeni.

Zadnji govor grofa Tisze splošno ni napravil neugodnega vtiska. Položaj je še vedno resen. Kralj Konstantin, ki je sem dospel, je imel dolg pogovor z Venizelosom zaradi slabega ravnanja z grškimi vojniki od strani Bolgarov. Kralj se je zopet vrnil k armadi.

Nov kandidat za albanski prestol.

Pariz, 23. junija. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da je španski kralj Alfonz za časa svojega zadnjega bivanja v Parizu nasvetoval francoski vladi kandidaturo španskega pretendentu princa Bourbonškega za albanski prestol. Francoska vlada je baje obljubila podpirati to kandidaturo.

Sodna razprava proti morilec Mahmuud Šefket pašli.

Darigrad, 23. junija. Razprava pred vojnim sodiščem proti morilec Mahmuud Šefket pašli je trajala do ene zjutraj. Razsodba se bo predložila sultanu v potrdilo. Na smrt obsojeni so bili danes zjutraj v različnih delih mesta obesheni. Morilci Nazmi, Hikmet in Abdurrahman še vedno niso aretirani. Princ Sabah Eddin je sporočil policiji, da je že 70 dni skrit na varnem kraju in da mirno zasleduje preiskavo.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnika in tisk »Narodno tiskarno«

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“

Lilijskomlečno milo s konjičkom
Bergmanna & Co., Dječini n. L.

ostane prekoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neuprljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznana pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istopako se obnaša Bergmanna lilijna krema „Manera“ čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Borzna poročila. Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“
Uradni kurzi današnje borze 23. junija 1913

Maloobnosni papirji.	Denarji	Blagovna
4% majeva renta	82-25	82-45
4-2% srebrna renta	85-45	85-65
4% avstr. kronska renta	82-70	82-90
4% ogr.	80-85	81-05
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	86—	87—

Sračke.	445—	457—
Srečke iz l. 1860 %	—	—
„ 1864 „	660—	670—
„ tiskne „	282—	292—
„ zemeljske I. izdaje „	280—	290—
„ II. „	250—	260—
„ ogrske hipotečne „	234—	244—
„ dun. komunalne „	472—	482—
„ avstr. kreditne „	474—	484—
„ ljubljanske „	64-50	69-50
„ avstr. rdeč. križa „	53-50	57-50
„ ogr. „	31—	35—
„ bazilika „	25—	29—
„ turške „	227—	230—

Valute.	11-42	11-47
Cekirni	—	—
Marki	118-10	118-30
Franki	95-80	96—
Lire	93-25	93-50
Rublj.	252-875	253-875

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
21.	2. pop. 732-4	18-6	sl. jug	del. jasno	
	9. zv. 734-6	14-3	sl. sever	dež	
22.	7. zj. 734-5	13-0	sl. jvzh.	dež	
	2. pop. 735-4	14-6	sl. vzjvzh.	oblačno	
	9. zv. 735-9	14-1	sl. szah.	—	
23.	7. zj. 736-6	14-5	sl. jvzh.	del. oblač.	

Srednja predvčerajšnja temperatura 16-3°, norm. 18-4° in včerajšnja 13-9°, norm. 13-5°. Padavina v 24 urah 26-1 mm in 4-8 mm

Brez vsakega posebnega obvestila.

+

Fran Javornik, črkostavec, naznanja v svojem imenu ostalih sorodnikov bridko vest, da je po dolgi, mučni bolezni umrla njegova blaga mati

Uršula Javornik roj. Štupica
vdova po uslužbencu drž. železnic v 72. letu starosti.

Pogreb bo iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu v sredo, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu. 2/31

Priporočam jo v blag spomin.

V LJUBLJANI, 23. junija 1913.

Iskrena zahvala.

Povodom prebriske izgube naše ljubljene soproge, oz. matere, gospe

Emilije Bolé

izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo za vse izkaze globokega sočutja in za darovane prekrasne vence. 2227

Zahvaljujemo se nadalje prečastiti duhovščini, ter slavni mestni godbi, pevskemu društvu za ganljivo petje, sokolskemu in gasilnemu društvu za njih nastop in vsem onim, ki so blago pokojnico v tako mnogobrojnem številu spremenili do preranega groba.

Postojna, dne 22. junija 1913.

Žalujoči ostali.

Provizijski potniki

ki so poglavito v zvezi z izdelovalci usnjatega blaga, knjigovezi, tvornicami čevljev in tapetniki, se iščejo. Ponudbe pod „Lohmend P. B. 2770 na Rudolfa Mosso, Praga, Příkopy 6.“

Delavci

Slovenci s Kranjskega imajo prednost, se iščejo za cementno tvornico na Spodnjem Štajerskem. Akordna dela ob dobrem plačilu. Ponudbe pod „Z. T. 80“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Antikvarično se kupi: Jurčič:

Zbrani spisi III., VII. in XI. zv. — Ponudbe na „Narodno knjigarno“ v Ljubljani.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50% prihranka tudi na mleku in sladkorju in okusnem zajtrku, južino dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/4kg za 60 v. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Za lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne založbe na Dunaju: lekarnar Trnkóczy; Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstädterstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sackstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bojne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrčk Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

2208

Dr. E. Šlajmer

ne ordinira 6 tednov.

„Zdravnik žeboda“ je najboljši liker za žeboda.

„Zdravnik žeboda“ je najboljši liker za žeboda.

Ženitna ponudba!

Starejši, pošten kavalir na stalnem mestu, s pravico do pokojnine, išče v zakon pošteno, izobraženo, dobro vzgojeno in resnično lepo gospodično iz poštene rodovine — najraje siroto z dežele. Stroga molčečnost s častno besedo zamčena. Cenj. vprašanja če mogoče s sliko do 30. junija t. l. pod „K. R. 4.“ Krakov, glavna pošta restante.

Viktor Laurenčič
Angela Laurenčič roj. Medica
— poročena. — 2225

Št. Peter, dne 23. junija 1913.

Pri demoliranju Naglasove hiše na Turjaškem trgu je na prodaj vsakovrsten **stavbni material** strešna in zidna opeka, stavbni les, kamenje za nasipanje (šuta) itd. itd.

Povpraša se v pisarni „Kranjske stavbinske družbe“ v Levstikovi ulici.

Stanovanje Posestvo v Ljubljani

Za novembrov termin iščemo stanovanja, obsegajočega najmanj 4 sobe z udobnimi pritlikinami, ne višje nego v I. nadstropju. Ponudbe s seznamkom posameznih prostorov in ceno, všteti vodarino itd. pod „2222“ na uprav. »Slov. Nar.« do 20. julija. Na poznejše prijave in ponudbe brez cen se ne ozira.

Karlovka cesta št. 28
obstoječe iz hiše z dobro idečo gostilno, hleva, vrta in travnikov se ceno proda. Hiša je posebno pripravna za mesarsko obrt, ki nudi vse udobnosti. Več se poizve ravnotam. 1829

Kdor potuje v Primorje, naj obiše **Hotel Bristol, Reka**

80 moderno urejenih sob, električna luč, lift, kopeli, kavarna, restavracija z izvrstno kuhinjo. Zmerne cene. **Edini slovenski hotel na Reki** Spoštovanjem Pero Trpinac.

Za letovišcarje. Za letovišcarje. V gradu „Brinje“ na Grosupljem je oddati za sezono lepo **poletno stanovanje**

3 meblovane sobe, kuhinja, poraba lepega senčnatega vrta (parka). V hišo je napeljan vodovod z izborno pitno vodo. Lega krasna, od ene strani senčnat gozd, od druge mičen potok. Zaradi ugodne železniške zveze posebno pripravno za gg. trgovce, uradnike itd. Pojasnila da je lastnik: gospod **Ign. Valentincič v Ljubljani, Dunajska c. št. 29.** 2223

Pozor letovišcarji!
Oddam za letošnjo poletno sezijo šest novo moderno opremljenih **sob s kuhinjo**

ali brez te. Vodovod v hiši. — Cena ugodna. Ponudba na **Fran Mlakarja, trgovca v Lescah, Gorenjsko.** 2203

Za moj kupčijski čebelnjak v Podsmreki pri Višnji gori sprejemem takoj v službo **kuharico** nadalje 2164 **kleparskega in ključavničarskega pomočnika** a le za delj časa. Ponudbe, v katerih naj se navede dosedanje delovanje in plačilni zahtevki so nasloviti: **Peter Majdič, Celje.** 2204

Razpis.

Za zgradbo 2 železobetonskih mostov na deželni cesti Skofljica-Turjak

na 5500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovenjo enotnih cen za posamezna proračunjeva dela naj se predlože do 14. julija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisaneu deželnemu odboru. Ponudbe morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe dveh železobetonskih mostov na dež. cesti Skofljica-Turjak.“ Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni. Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Načrti proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg št. 4.)

Od dež. odbora kranjskega v Ljubljani, dne 19. junija 1913.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

Zap. št. 602/1913. **Vabilo.** 2228
gospodom častnim, podpornim in pravim članom **trgovskega bolniškega in podp. društva v Ljubljani**

75. redni občni zbor

ki se vrši v torek, 8. julija 1913 točno ob pol 9. zvečer v sejni dvorani mestn. magistrata.

- DNEVNI RED:**
1. Računsko poročilo ravnatelja o poslovanju in stanju društva za l. 1912.
  2. Poročilo revizijskega odseka o pregledanju računskih sklepov za l. 1912 in skonstruiranju imovine.
  3. Predlog ravnateljstva na odobrenje enkratnih fakultativnih podpor, ki jih je ravnateljstvo dovolilo in izplačalo leta 1912.
  4. Predlog ravnateljstva na podelitev izrednih podpor članom za leto 1913.
  5. Samostojni predlogi članov, ki se morajo po § 43. društvenih pravil vsaj osem dni pred občnim zborom izročiti pismeno ravnateljstvu.
  6. Volitev revizijskega odseka za l. 1913, obstoječega iz 3 računskih pregledovalcev in 2 namestnikov, iz srede članov, ki pripadajo ravnateljstvu.
- V LJUBLJANI, dne 23. junija 1913.
- Alojzij Lilleg** ravnatelj. **Ivan Volk** tajnik.

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

1428

Centrala: Ljubljana, Reoljeva cesta št. 26 (poleg plinarne). — Podružnice: Gorica, Trst, Zagreb.

Beton * železobeton
* mostovi * stropi *
dvorane * zazidki
:::: turbin. ::::

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgradb *
: tehnična mnenja.

Vodovodi * elek-
trične centrale * tur-
bine * mlini * žage *
:::: opekarne in ::::

moderne apnenice,
* * *
Obisk strokovnih
inženirjev na željo.

Kupi se dobro mangovano

rudišče.

Ponudbe v nemškem jeziku z navedbo lege, velikosti in vsebine mangana pod „D 8338“ na Haasenstein & Vogler, d. d. Dunaj I. 2208

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

:: popolnoma naravnega ::

sirupa iz malin

pošlje franko po poštnem povzetju za K 5.60 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčih in v steriliziranih steklenicah.

Kopalne obleke,
plašče, čevlje,
čepice, klobuke,
brisačke in vse
druge kopalne
potrebščine
priporoča

modna in športna trgovina P. MAGDIČ
Ljubljana ♦♦ nasproti glavne pošte ♦♦ Ljubljana

Kavarna
vso noč
odprta

LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Sprejme se 2217

prodajalka

za špecerijsko trgovino.

Anton Steiner

Ljubljana, Opekarska c. 31.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Išče se dober in vesten

gostilničar

za »Narodni dom« v Podgradu, Istra.
Nastop čimprej. Natančnejša pojasnila
daje in ponudbe sprejema 2188
Podgradska hranilnica in posojilnica v Podgradu.

A. HARING

Ljubljana, Dvorski trg št. 1.

Zaradi opustitve 2179

otroške konfekcije
se vse proda
daleč pod tvorniško ceno.

Alojzija Haring

strojno vezenje,

Ljubljana, Dvorski trg 1

priporoča 2180

nogavice

iz niti in flora priznana najboljša ka-
kovosti ter nedosežno nizke cene. —
Vse nogavice se podpletajo z najboljšim blagom.

Razglas.

V soboto, dne 28. t. m. bode

živinski in kramarski semenj

v Jelšanah v Istri.

Št. 11951

2193

Razpis.

Za zgradbo napajališča v vasi Studeno

obč. Bloke, okraj Logatec na 4627-90 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračunana naj se predložijo

do 5. julija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolniti je za pečateno z napisom „Ponudba za prevzetje gradbe napajališča v vasi Studeno, obč. Bloke“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe v deželnem stavbnem uradu za znesek 160 K (Turjaški trg št. 4.)

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 18. junija 1913.

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in poštne prosto prvi slovenski pravkar izišli

bogato ilustrovani cenik 1913 za kolesa in posamezne dele.

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

:: Živahna zveza z Ameriko. ::

Delniška glavica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje
(rente, zastavna pisma, delnice, srečke
itd.) — Valute in devize. — Promese
k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice
ter na žire in tekoči račun. 373
Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture.
— Zavarovanje vredn. papirjev proti
kurzni izgubl. — Revizija žrebanja
srečk brezplačno. — Rembours-krediti.
— Borzna naročila. — Inkaso.